

**Консолидиран годишен доклад за дейността
Консолидирана декларация за корпоративно
управление**

**Доклад на независимите одитори
Консолидиран финансов отчет**

**„ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО
ДРУЖЕСТВО ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ АД**

31 декември 2022 г.

Съдържание

Страница

Консолидиран годишен доклад за дейността	i
Доклад на независимите одитори	ii
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	5
Консолидиран отчет за паричните потоци	7
Пояснения към консолидирания финансов отчет	9

I. Изложение за развитието на дейността и за състоянието на Групата

1. Фирмено наименование на Дружеството-майка - ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ АД

2. Номер на вписване в АП, ЕИК по БУЛСТАТ
вписано в АП - изх.№ 20080814140615/14.08.2008 г.
- ЕИК– 200299615

3. Дата на учредяване и срок на съществуване:

Дружеството-майка е учредено през 2008 година с фирмено наименование ЗОФ ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД .

От 22.07.2013 г., Дружеството-майка от здравноосигурителен фонд се променя на застрахователно еднолично акционерно дружество, съответно на ЗЕАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД.

От 09.11.2015г. правната форма на Дружеството-майка се преобразува на ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ АД

Съществуването на Дружеството-майка не е ограничено със срок.

4. Държава, където Дружеството-майка е учредено, седалище, адрес на управление, телефон, факс, електронна поща и електронна страница в Интернет:

Държава:	България
Седалище:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Т.М.Димитров” 1
Адрес на управление:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Т.М.Димитров” 1
Адрес за кореспонденция:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Т.М.Димитров” 1
Телефон:	+359 2 4026400
Факс:	+359 2 9603703
Електронна поща:	info@dallbogg.com
WWW:	http://dallbogg.com/bg/

5. Предмет на дейност – До 22.07.2013 г., предметът на дейност на Дружеството-майка е извършване на доброволно здравно осигуряване. Дружеството-майка извършва своята дейност въз основа на лицензия, издадена с Решение №705-ЗОД от 04.06.2008 г. на КФН.

От 22.07.2013 г., предметът на дейност е извършване на застраховане по следните видове застраховки: застраховка "Злополука (включително производствени злополуки и професионални заболявания)"; застраховка "Заболяване"; застраховка "Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)"; застраховка "Товари по време на превоз (включително стоки, багаж и други)"; застраховка "Пожар и природни бедствия"; застраховка "Други щети на имущество"; застраховка "Разни финансови загуби" и застраховка "Помощ при пътуване (асистанс)".

От 21.12.2013 г., Дружеството-майка включва в предмета си на дейност и застраховка "Обща гражданска отговорност".

От 08.01.2014 г., Дружеството-майка включва в предмета си на дейност и застраховка "Гражданска отговорност свързана с притежаването и използването на МПС".

6. Капитал

Към 31.12.2022 г. регистрираният капитал на Дружеството-майка е в размер на 20 300 000 лева, записан и изцяло внесен. Брой акции 20 300 000 с номинална стойност 1 лв. всяка една. Всяка акция има право на един глас, право на дивидент и на ликвидационен дял съразмерно на стойността ѝ. Търговска лига – Глобален Аптечен Център АД притежава

мажоритарния дял от 86.00% от акциите. Акциите на Дружеството-майка не се търгуват на борсата.

7. Дивиденди

Дивидентите, подлежащи на плащане, се отчитат едва след като бъдат гласувани на годишното общо събрание на акционерите. През 2022 г. и през 2021 г. Дружеството-майка не е разпределяло дивиденди.

8. Фирмено наименование на Дъщерното Дружество - „Пенсионноосигурително дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД

Дъщерното Дружество е вписано в Агенцията по вписванията с ЕИК 206541648 – номер на вписването вписано в АП - изх.№ 20210608151017/08.06.2021 г.

9. Дата на учредяване и срок на съществуване:

Съществуването на Дъщерното Дружество не е ограничено със срок.

Дъщерното Дружество е регистрирало и управлява следните пенсионни фондове:

- Универсален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Доброволен пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“ за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.
- Фонд за изплащане на пожизнени пенсии „ДаллБогг: Живот и Здраве“ за изплащане на пожизнени пенсии

10. Държава, където Дъщерното Дружество е учредено, седалище, адрес на управление, телефон, факс, електронна поща и електронна страница в Интернет:

Държава:	България
Седалище:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Г.М.Димитров” 1
Адрес на управление:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Г.М.Димитров” 1
Адрес за кореспонденция:	гр. София, район “Изгрев”, бул. “Г.М.Димитров” 1
Телефон:	+359 2 4026426
Факс:	+359 2 9603703
Електронна поща:	info@dallbogg.bg
WWW:	http://dallbogg.bg/

11. Предмет на дейност на Дъщерното Дружество – Набиране на доброволни пенсионноосигурителни вноски в доброволен пенсионен фонд, управлението на средствата в доброволния пенсионен фонд и изплащането на допълнителни пенсии при настъпване на осигурителните случаи, предвидени в закона и определени в осигурителните договори. Набирането на задължителни пенсионноосигурителни вноски, управлението на средствата във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и изплащане на допълнителни задължителни пенсии при настъпване на осигурителни случаи, предвидени в закон.

12. Капитал

Към 31.12.2022 г. регистрираният капитал на Дъщерното Дружество е в размер на 10 180 000 лева, записан и изцяло внесен. Брой акции 10 180 000 с номинална стойност 1 лв. всяка една. Всяка акция има право на един глас, право на дивидент и на ликвидационен дял съразмерно на стойността ѝ. Едноличен собственик на капитала на „Пенсионноосигурително дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД е „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД.

II. Основни финансово-икономически резултати на Групата

Приходи по Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

Размерът на записаните брутни премии от застраховки е 206 423 хил. лв. (2021 г. 200 059 хил. лв.) Нетните спечелени премии са в размер на 137 644 хил. лв. (2021 г. 119 026 хил. лв.) и представляват 64,17% (2021 г.: 47,75%) от общите приходи на Групата. Брутните записани премии са намалени с отстъпените премии на презастрахователи, които за 2022 г. са 78 139 хил. лв (2021 г. 78 227 хил. лв) и положителната промяна в нетния (включвайки ефекта на цесията към презастрахователи) размер на пренос – премиения резерв 9 360 хил. лв. (2021 г. -2 806 хил.лв).

Финансови приходи и разходи по Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

През 2022 год. са реализирани финансови приходи в размер на 22 005 хил. лв. (2021 г.: 83 951 хил. лв.) и финансови разходи в размер на 35 850 хил. лв. (2021 г.: 80 530 хил. лв.) Финансовите приходи и разходи, по видове, са формирани както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от лихви	1 430	1 383
Приходи от операции с финансови инструменти	15 717	67 863
Печалби от преоценка на инвестиционни имоти	2 595	2 643
Приходи от дивиденди от публично търгувани ценни книжа	6	228
Други финансови приходи	2 257	11 834
Финансови приходи	22 005	83 951

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за лихви	(1 443)	(11)
Разходи от операции с финансови инструменти	(28 685)	(65 526)
Разходи за обезценка на вземания	(3 602)	(4 376)
Загуба от обезценка на инвестиционни имоти	-	(511)
Други финансови разходи	(2 120)	(10 106)
Финансови разходи	(35 850)	(80 530)

За текущия период финансовите приходи са намалели с 61 946 хил. лв. и съответно финансовите разходи са намалели с 44 680 хил. лв.

Разходи за дейността по Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

Общата сума на разходите за дейността (с изключение на платените претенции, включително финансовите разходи) на Групата за 2022 год. е в размер на 100 813 хил. лв. (2021 г.: 136 130 хил. лв.). Спрямо предходния период за 2022 г. са намалели с 35 317 хил. лв. Съществен дял в общите разходи на Групата заемат аквизиционните разходи, които за 2022 г. са в размер на 41 313 хил. лв. (2021 г.: 37 897 хил.лв.).

Промяна в размера на други технически резерви

Промяната в размера на другите технически резерви (с изключение на пренос-премийния резерв) за 2022 г., вкл. отчитайки ефекта от цедираните резерви на презастрахователи, е в посока увеличение в размер на 10 809 хил. лв. (2021 г.: увеличение в размер на 26 756 хил. лв.)

Финансов резултат на Групата

III. Основни финансово- икономически резултати на Групата

Финансовият резултат на **Групата** е печалба преди данъчно облагане за 2022 г. в размер на 3 398 хил. лв. (2021 г.: 4 119 хил.лв.)

Финансовият резултат след данъчно облагане е печалба в размер на 3 339 хил. лв. (2021 г.: 3 705 хил.лв.)

Отчет за финансовото състояние на Групата **АКТИВ**

Към 31.12.2022 г. активите на Групата по балансова стойност възлизат на 272 167 хил. лв. (към 31.12.2021 г.: 262 389 хил.лв.), в т.ч. стойността на нетекущите активи е в размер на 174 524 хил. лв. (към 31.12.2021 г.: 80 136 хил.лв.), а на текущите активи 97 643 хил. лв (към 31.12.2021 г. 182 253 хил. лв.). Към 31.12.2021 г. Групата е имала актив по споразумение за хеджиране на валутен риск в размер на 1 365 хил. лв., като към 31.12.2022 г. договърът по този актив не е подновен и съответно Групата не разполага с такъв актив. Увеличението на активите през 2022 г. е в размер 9 778 хил. лв или с 3,73%.

Нетекущи активи

Нетекущи активи по видове са разпределени както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	2 576	2 317
Активи с право на ползване	786	76
Нематериални активи	306	370
Фин. активи отчитани по справедлива ст-ст в печалба/загуба	55 768	58 739
Инвестиционни имоти	21 396	18 633
Капитализирани разходи по договори с клиенти	163	-
Финансови активи държани на разположение за продажба	93 381	1
Отсрочен данъчен актив	148	-
Общо	174 524	80 136

През 2022 г. нетекущите активи са се увеличили с 94 388 хил. лева или увеличение с 117,78%.

Текущи активи

Текущите активи към 31.12.2022 г. са в размер на 97 643 хил. лв. Към същата дата на предходната година текущите активи са били на обща стойност 182 253 хил. лв. Намалението е в размер на 84 610 хил. лв. или намаление с 46,42%. Текущите активи са разпределени по видове, както следва:

	2022	2021
	‘000	‘000
	лв.	лв.
Търговски и други вземания, вкл. Застрахователни	72 673	75 152
Вземания от свързани лица	1 508	960
Фин. активи, отчитани по справедлива цена в печалбата/загубата	11 520	55 329
Парични средства	11 926	49 446
Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	-	1 365
Разходи за бъдещи периоди	16	1
Общо	97 643	182 253

ПАСИВ

Към 31.12.2022 г. общият пасив на Групата възлиза на 272 167 хил. лв., (към 31.12.2021 г. 262 389 хил. лв) в т.ч.:

Собственият капитал е в размер на 35 218 хил. лв. (към 31.12.2021 г. 31 137 хил. лв.) Увеличението спрямо 2021 г. е в размер на 4 081 хил. лв. или увеличение с 13,11%.
Техническите резерви (нетни от презастраховане) са в размер на 183 524 хил. лв.(към 31.12.2021 г.: 182 076 хил.лв.). Увеличението спрямо 2021 г. е в размер на 1 448 хил. лв. или увеличение с 0,80%.

Нетекущи и текущи пасиви в размер на 53 299 хил. лв. (към 31.12.2021 г.: 49 176 хил. лв.) Увеличението спрямо 2021 г. е в размер на 4 123 хил. лв. или увеличение с 8,38%.

Капитал и резерви

Собственият капитал на Групата към 31.12.2022 г. е в размер на 35 218 хил. лв., в т.ч.:
(1) **Основен акционерен капитал** на Групата в размер на 20 300 хил. лв. (към 31.12.2021 г. 20 300 хил.лв.)

(2) Резерви

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Резерви	2 715	2 195
Общо	2 715	2 195

(3) Финансов резултат

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Неразпределена печалба от предходни години	8 642	4 937
Текуща печалба	3 339	3 705
Общо	11 981	8 642

ПАСИВИ

Текущи пасиви

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Търговски и други задължения	21 569	24 806
Задължения по лизингови договори	174	36
Задължения към свързани лица	249	128
Задължения по други финансови пасиви	-	1 369
Задължения по презастрахователни договори	30 165	22 316
Задължения към персонала	478	364
Общо	52 635	49 019

Увеличение на текущите пасиви спрямо 2021 г. е в размер на 3 616 хил. лв.

Нетекущи пасиви

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Пенсионни и други задължения към персонала	64	46
Задължения по лизингови договори	573	45
Задължения към свързани лица	27	7
Отсрочени данъчни пасиви	-	59
Общо	664	157

Съгласно чл. 26, ал.1 от Закона за счетоводството позициите, които се представят във финансовите отчети, се признават и оценяват в съответствие със следните принципи:

1. действащо предприятие – приема се, че Групата е действаща и ще остане такава в предвидимо бъдеще; приема се, че Групата няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

2. последователност на представянето и сравнителна информация – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

3. предпазливост – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

4. начисляване – Групата изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от

момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

5. независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

6. същественост – Групата представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

7. компенсиране – Групата не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

8. предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

9. оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

III. Фактори на финансовия риск

3.1 Фактори, определящи финансовия риск

Осъществявайки дейността си, Групата е изложена на многообразни финансови рискове: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна в справедливата стойност на финансовите инструменти под влияние на пазарните лихвени нива и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск от промяна на бъдещите парични потоци в резултат на промяна в пазарните лихвени нива. Програмата на Групата за цялостно управление на риска е съсредоточена върху непредвидимостта на финансовите пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Групата. Групата използва деривативни финансови инструменти, за да хеджира определени рискови експозиции.

(а) Пазарен риск

(i) Валутен риск

Групата не е изложена на съществен риск, свързан с валутните курсове, тъй като повечето от нейните активи, пасиви и сделки са деноминирани в български лева или евро, и левът е обвързан с фиксиран валутен курс от 1,95583 BGN/ 1.00 EUR за еврото, според правилата на Валутния съвет в България. През предходната година Групата е отчетела и повишен валутен риск във връзка с отчетени финансови инструменти в щатски долари. В тази връзка и с цел хеджиране на риска е бил сключен договор за валутна кол опция, която към 31.12.2022 г. не е упражнена и договорът не е подновен.

Извършва се редовен контрол върху елементите на баланса с цел минимизиране излагането на валутно-курсов риск.

В таблицата по-долу е представяна информация за валутната структура на активите на Групата към 31 декември 2022 г.

	Валутен клас					Общо ‘000
	BGN ‘000	EUR ‘000	USD ‘000	CHF ‘000	RON ‘000	
31 декември 2022 г.						
Краткосрочни финансови активи	11 520	93 380	-	-	-	104 900
Търговски и други вземания	58 820	13 853	-	-	-	72 673
Вземания от свързани лица	90	1 418	-	-	-	1 508
Дългосрочни финансови активи	51 373	4 396	-	-	-	55 769
Пари и парични еквиваленти	10 416	1 500	6	1	3	11 926
Общо излагане на риск	132 219	114 547	6	1	3	246 776

В таблицата по-долу е представяна информация за валутната структура на пасивите на Групата към 31 декември 2022 г.

	Валутен клас		
	BGN ‘000	EUR ‘000	Общо ‘000
31 декември 2022 г.			
Технически резерви, нетно от презастраховане	111 489	72 035	183 524
Задължения към персонала	542	-	542
Търговски и други задължения	21 569	-	21 569
Задължения по лизингови договори	747	-	747
Задължения към свързани лица	276	-	276
Задължения по презастрахователни договори	-	30 165	30 165
	134 623	102 200	236 823

(ii) Ценови риск

Групата е изложена на риск от промяна на цената на капиталовите ценни книжа поради държаните от Групата инвестиции, класифицирани в баланса като финансови активи, държани за търувани (отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата). За целите на управлението на ценовия риск, произтичащ от инвестиции в капиталови ценни книжа, Групата диверсифицира своя портфейл.

(iii) Риск от промени в паричните потоци и справедливите стойности в резултат на промяна на лихвените нива

Лихвоносните активи на Групата са с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Заеми с променлив лихвен процент излага Групата на лихвен риск от промени на бъдещите парични потоци, а заемите с фиксиран лихвен процент – на лихвен риск от промяна на справедливата стойност.

б) Кредитен риск

В Групата няма значителна концентрация на кредитен риск, с изключение на експозицията във връзка с притежавани инфраструктурни облигации. Групата е установила политики, подsigуряващи извършването на продажби на клиенти. Кредитният риск произлиза основно от пари и парични еквиваленти и депозити в банки и други

финансови институции, също както и от предоставени заеми. За банки и други финансови институции, се приемат само институции с добър кредитен рейтинг. Групата предоставя заеми основно на свързани лица, като се изискват и съответните обезпечения – записи на заповед и/или ипотечи на недвижими имоти в зависимост от взаимоотношенията на Групата с лицата. Ръководството не очаква загуби, в следствие на неизпълнение на задълженията на своите контрагенти.

Таблицата по-долу е представана информация за рейтинга на всички финансови активи на Групата към 31 декември 2022 г.:

	Рейтинг Клас					Общо
	A	A-	BBB	BB	Без Рейтинг	
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни финансови активи	-	-	11 520	-	93 380	104 900
Търговски и други вземания	-	-	-	-	72 673	72 673
Вземания от свързани лица	-	-	-	-	1 508	1 508
Дългосрочни финансови активи	-	-	4 395	-	51 374	55 769
Пари и парични еквиваленти	1	280	11 510	69	66	11 926
	1	280	23 030	69	219 001	246 776

Таблицата по-долу е представана информация за рейтинга на всички финансови активи на Групата към 31 декември 2021 г.:

	Рейтинг Клас						Общо
	AA	A-	BBB	BB	B	Без Рейтинг	
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни финансови активи	6 513	-	2 307	2 630	9 545	34 334	55 329
Търговски и други вземания	-	-	-	-	-	75 152	75 152
Вземания от свързани лица	-	-	-	-	-	960	960
Дългосрочни финансови активи	-	-	6 941	-	-	51 799	58 740
Пари и парични еквиваленти	39 918	180	9 073	-	215	60	49 446
	46 431	180	18 321	2 630	9 760	162 305	239 627

в) Ликвиден риск

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага поддържане на достатъчно количество парични средства и ликвидни ценни книжа, както и възможности за допълнително финансиране с вноски за увеличение на регистрирания капитал и за закриване на пазарни позиции. Поради динамичната природа на основните типове

бизнес, Финансовият отдел на Групата има за цел да постигне гъвкавост във финансирането.

В таблицата по-долу е представена информацията за матуритетната структура на активите и пасивите на Групата към 31 декември 2022 г.:

	Матуритетен клас				
	<1 Година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без Срок	Общо
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни финансови активи	-	-	-	11 520	11 520
Търговски и други вземания	72 673	-	-	-	72 673
Вземания от свързани лица	1 508	-	-	-	1 508
Дългосрочни финансови активи	-	-	55 768	93 381	149 149
Пари и парични еквиваленти	8 361	-	-	3 565	11 926
	82 542	-	55 768	108 466	246 776
Технически резерви, нетно от презастраховане	-	5 224	178 300	-	183 524
Задължения към персонала	478	-	64	-	542
Търговски и други задължения	21 569	-	-	-	21 569
Задължения по лизингови договори	174	573	-	-	747
Задължения към свързани лица	249	27	-	-	276
Задължения по презастрахователни договори	30 165	-	-	-	30 165
	52 635	5 824	178 364	-	236 823

Таблицата по-долу е представяна информацията за матуритетната структура на активите и пасивите на Групата към 31 декември 2021 г.:

	Матуритетен клас				
	<1 Година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без Срок	Общо
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни Финансови активи	-	-	-	55 329	55 329
Търговски и други вземания	75 152	-	-	-	75 152
Вземания от свързани лица	960	-	-	-	960
Дългосрочни финансови активи	-	-	58 739	1	58 740
Пари и парични еквиваленти	48 637	-	-	809	49 446
	124 749	-	58 739	56 139	239 627
Технически резерви, нетно от презастраховане	88 752	73 795	19 529	-	182 076
Задължения към персонала	364	-	46	-	410
Търговски и други задължения	24 806	-	-	-	24 806
Задължения по лизингови договори	36	45	-	-	81
Задължения към свързани лица	128	7	-	-	135
Задължения по други финансови пасиви	1 369	-	-	-	1 369
Задължения по презастрахователни договори	7 396	14 920	-	-	22 316
	122 851	88 767	19 575	-	231 193

3.2 Управление на капитала

Целите на Групата при управление на капитала са да защитят способността на Групата да продължи като действащо предприятие с цел да осигури възвръщаемост за акционерите и поддържане на оптимална капиталова структура, за да се намали цената на капитала.

За да поддържа или изменя капиталовата структура, Групата може да коригира сумата на изплатените дивиденди, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да изплати дългове. В допълнение на това, Групата може да разчита на финансовата подкрепа от своя мажоритарен акционер чрез увеличаване на регистрирания капитал. Групата наблюдава и управлява специфични показатели за задлъжнялост и капиталова адекватност на Дружеството-майка, съгласно изискванията на КЗ и другата нормативна уредба на неговата дейност, както и на дъщерното пенсионноосигурително дружество.

Групата текущо следи за спазване на регулаторните изисквания относно лимитите на платежоспособност на Дружеството-майка, за които се отчита пред регулатора - Комисия за Финансов Надзор (КФН):

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Капиталово изискване за	75 513	67 879
платежоспособност на		
Дружеството-майка		
Минимално капиталово изискване	21 131	20 506
на Дружеството-майка		
	2022	2021
	%	%
КИП покритие	104,24	105,83
МКИ покритие	372,51	350,31

Към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г. капиталовото изискване за платежоспособност на Дружеството-майка е изчислено в съответствие с регулаторните изисквания на рамката Платежоспособност 2. Таблицата по-горе обобщава покритието на капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), както и на минималното капиталово изискване (МКИ) за 2022 г.

Изискване за поддържане на капиталова адекватност има и към дъщерното пенсионноосигурително дружество. Неговата капиталова адекватност също е обект на надзор от страна на Комисия за Финансов Надзор (КФН).

Дъщерното дружество е в съответствие с нормативната регулация за неговия капитал към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г.

Политиката на Съвета на директорите е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и на пазара като цяло.

Застрахователната индустрия, както и пенсионното осигуряване в страната е регулиран бизнес и подлежи на стриктен контрол относно капиталовите изисквания и достатъчността на собствените средства на компаниите за покритие. Съветът на директорите следи стриктно коефициентите за КИП/МКИ на Дружеството-майка и неговото дъщерно дружество, както и за наличието на достатъчно капитал за тяхното покритие.

Съветът на директорите следи възвръщаемостта на капитала, като се стреми да поддържа баланс между по-висока възвръщаемост и нивото на поетите рискове. Ръководството на Групата се стреми да постига стабилна възвръщаемост чрез постигане на един балансиран застрахователен портфейл на Групата и разпределение на приходите между по-високо щетим моторен бизнес и по-печелившия немоторен бизнес.

Също така Групата има стриктна политика за инвестициите на собствените средства. През годината не е имало промени в подхода за управлението на капитала на Групата.

3.2 Други Рискове

Обща информация

Нападението на Руската Федерация над Република Украйна беляза 2022 година. Събитието разтърси из основи международния ред и доведе до значими политически и икономически последици. То сплоти разединения демократичен свят и постави Русия в дълбока изолация. Бяха наложени тежки икономически санкции, а хиляди западни компании бяха принудени да прекратят дейността си на територията на Руската федерация. Руската инвазия в Украйна доведе до най-големия конфликт в Европа от Втората световна война насам. Въпреки сериозния интензитет на войната и множеството жертви, шансовете за скорошно постигане на мир изглеждат малки. Това се дължи на факта, че условието за постигане на консенсус са териториалните претенции. Русия, която разполага с огромни ресурси, не може да си позволи да се оттегли без да е спечелила нищо, а западът не може да си позволи да допусне промяна на границите в Европа, постигната със сила. Поради това, войната ще бъде дълга и изтощителна, а мирът може да не бъде подписан в продължение на десетилетия след края на военните действия. На фона на случващото се наблюдаваме множество сложни и стратегически ходове от всички страни, които ще променят геополитиката.

В допълнение на този риск, следва да се отбележи и риска, свързан с продължаващата пандемия от корона вирус, доколкото СЗО обяви нейния край през м. май 2023 г.

Поради високата волатилност на финансовите пазари през 2022 г., породена както от продължаващата пандемия, така и от нахлуването на Русия в Украйна, Групата поддържа консервативен подход при структуриране на своя инвестиционен портфейл. Същият е сравнително добре диверсифициран по отношение на лихвените нива (в контекста на повишена инфлация през годината) и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа заради геополитическите рискове и несигурността по отношение на бъдещото развитие, както и поради влошаващата се макроикономическа среда в страната и в Европа. Освен това Групата не притежава финансови инструменти, емитирани от воюващите страни, както и експозиции в валутата на тези страни, а освен това няма взаимоотношения и с контрагенти от тези страни. Доколкото нейните финансови активи се отчитат по справедлива стойност, то ефектите от пандемията и руската инвазия, в

случай че са налице такива, са отразени в резултата от дейността на Групата за отчетния период.

IV. Предвиждано развитие на Групата

Основната дейност на Дружеството-майка до 22.07.2013 г.се изразява в извършване на допълнително доброволно здравно осигуряване - поемане на рискове, свързани с финансовото обезпечаване на определени здравни услуги и стоки, обособени в здравноосигурителни пакети, както и инвестиране в акции и дялове в лечебни заведения, а след тази дата в извършване на застраховане по следните видове застраховки: застраховка "Злополука (включително производствени злополуки и професионални заболявания)"; застраховка "Заболяване"; застраховка "Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)"; застраховка "Товари по време на превоз (включително стоки, багаж и други)"; застраховка "Пожар и природни бедствия"; застраховка "Други щети на имущество"; застраховка "Разни финансови загуби"; застраховка "Помощ при пътуване (асистанс)"; застраховка "Обща гражданска отговорност" и "Гражданска отговорност свързана с притежаването и използването на МПС.

За периода на своето съществуване Групата се е утвърдила като една от най-бързо развиващите се в застрахователния бранш.

Периодично се извършва оценка на състоянието и перспективите на отрасъла, неговите възможности за развитие и конкурентоспособност, както и необходимите инвестиции за това.

Основните цели и задачи, които стоят пред Групата за решаване и които следва да се преследват през следващата година за постигане на заложените финансови резултати могат да се обобщят в следните няколко групи:

- Продължаване на политиката на оптимизиране на персонала на всички нива и увеличаване на производителността му и показателите свързани с приходите и оперативната печалба на човек от персонала.
- Продължаване на процесите свързани с оптимизиране на активите на Групата, в т.ч. подобряване на доходността на инвестициите
- Качествено подобряване и повишаване на вътрешнодружестения финансов контрол на разходите за дейността на отделите и агенциите на Групата по видове и направления.
- Постигане и поддържане на основните финансово-икономически показатели от дейността на Групата в съответствие с одобрените от ръководството на Групата стандарти;
- Стимулиране на персонала от всички нива към инициативи за оптимизиране на работата и намаляване на разходите;
- Подобряване на комуникацията и координацията между всички звена и нива на организационните структури на Групата.

V. Членове на управителните и на контролните органи, висш ръководен състав и служители

Дружеството-майка има едностепенна форма на управление - Съвет на директорите в състав към края на 2022 г., както следва:

Тихомир Димитров Каменов – председател на Съвета на директорите

Николай Христов Сотиров – независим член на Съвета на директорите
 Росен Васков Младенов – изпълнителен директор
 Бисер Георгиев Иванов – изпълнителен директор
 Желяз Василев Мръчков – независим член на Съвета на директорите
 Живко Стойков Колев – изпълнителен директор

Дружеството-майка се представлява и управлява заедно от двама от тримата изпълнителните директори:

Росен Васков Младенов
 Бисер Георгиев Иванов
 Живко Стойков Колев

През 2022 г. членовете на СД на Групата не са сключвали договори по чл. 240б от Търговския закон, които да излизат извън обичайната дейност на Групата или са сключени в отклонение от пазарните условия.

Към 31.12.2022 членовете на съвета на директорите притежават следния брой акции на Дружеството-майка:

Член на Съвета на Директорите	Притежаван брой акции
Тихомир Димитров Каменов	2 029 999
Николай Христов Сотиров	-
Росен Васков Младенов	-
Бисер Георгиев Иванов	-
Желяз Василев Мръчков	-
Живко Стойков Колев	-

Данните за участие на членовете на СД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети са представени по-долу:

Член на Съвета на Директорите	Дружество, в което има участие	Описание на участието
Тихомир Димитров Каменов	Пенсионноосигурително дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД	Член на Съвета на Директорите
	„Самурай България“ ЕАД	Член на Съвета на Директорите
	"Търговска Лига - Глобален Аптечен Център" АД	Член на Управителния съвет, притежава над 25 % от капитала на Групата
Желяз Василев Мръчков	няма други участия	
Николай Христов Сотиров	няма други участия	
Росен Васков Младенов	няма други участия	
Бисер Георгиев Иванов	Пенсионноосигурително дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД	Член на Съвета на Директорите
Живко Стойков Колев	"Многопрофилна болница за активно лечение "Сърце и Мозък" ЕАД	Член на Съвета на Директорите

Дъщерното Дружество има едностепенна система на управление. Органът на управление е Съвет на директорите в следния състав към края на 2022 г.:

- Бисер Георгиев Иванов
- Тони Йонков Веков
- Мартин Тодоров Митев
- Цветан Иванов Василев
- Тихомир Димитров Каменов
- Росен Стоядинов Станимиров
- Ангел Костов Терзиев

Дъщерното Дружество се управлява заедно от поне двама от тримата изпълнителни директори – Бисер Георгиев Иванов, Тони Йонков Веков и Ангел Костов Терзиев.

Броят на персонала на Групата към 31.12.2022 г. е 144 служители (2021 г.: 148 . Основният персонал е с висше образование и висококвалифициран в областта на финансите, мениджмънта, маркетинга и правото. Помощният персонал е със средно образование.

VI. Важни научни изследвания и разработки

Дейността на Групата не е свързана пряко с извършването на научни изследвания и разработки.

VII. Събития след датата на изготвяне на финансовия отчет

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване, освен описаните по-долу:

- На 28.02.2023 г. Едноличният собственик на капитала на Дъщерното Дружество взе решение за увеличение на регистрирания капитал на дъщерното дружество на 10 210 хил. лв.
- На 14.03.2023 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел е вписан нов член на Съвета на директорите и изпълнителен директор на Дружеството-майка – г-н Тодор Тодорински.
- На 14.03.2023 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел е заличен член на Съвета на директорите и изпълнителен директор на Дружеството-майка – г-н Живко Колев.
- На 23.05.2023 г. Дъщерното Дружество освобождава от длъжност независимия член на Съвета на Директорите – Росен Стоядинов Станимиров
- На 31.05.2023 г. Едноличният собственик на капитала на Дъщерното Дружество, взе решение за внасяне на целева парична вноска в размер на 200 хил. лв. във Фонд Резервен на Дъщерното Дружество.

VIII. Информация за придобиване на собствени акции изисквана по реда на чл.187д от ТЗ и 247 от ТЗ

През 2022 г. Групата не е придобивала и съответно не притежава собствени акции към края на отчетния период. Към 31.12.2022 г. членовете на СД на Групата не притежават акции от капитала на Групата с изключение на Тихомир Димитров Каменов, който притежава 2 029 999 броя акции от капитала на Дружеството-майка.

Групата не е емитирала облигации през отчетния период и съответно нейното ръководство (членовете на СД) не притежават такива към 31.12.2022 г.

Не е предвидена специална възможност, както и забрана в Устава на Групата членовете на СД да придобиват акции и/или облигации от Дружеството-майка.

През 2022 г. не са сключвани договори с Групата от членовете на Съвета на директорите или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Групата или съществено се отклоняват от пазарните условия.

IX. Клонове на предприятието

Групата няма учредени клонове със стопанска дейност, но извършва дейност на базата на правото на свобода за предоставяне на услуги (Freedom of Services) в Република Гърция, Република Италия и Република Испания.

X. Отговорности на ръководството за изготвяне на финансов отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на годишния консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети в Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

В тази връзка Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Групата към 31 декември 2022 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към МСФО, приети от ЕС като освен това консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на принципа-предположение за действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Консолидираният годишният доклад за дейността през 2022 г. на Групата, заедно с нейния консолидиран годишен финансов отчет за 2022 г., е приет и одобрен с решение на Съвета на директорите от 29.06.2023 г. и подписан от негово име на 30.06.2023 г.

Изпълнителен директор:

BISER
GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30
09:04:54 +03'00'

/Бисер Иванов/

Изпълнителен директор:

TODOR DANCHEV
DANCHEV TODORINSKI
TODORINSKI

Digitally signed by TODOR
DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:14:32
+03'00'

/Тодор Тодорински/

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА

Групата прие и спазва Националния кодекс за корпоративно управление. Спазването на Кодекса се отчита на принципа «спазвай или обяснявай», който означава че препоръките на кодекса се спазват и когато има отклонение от тях или неспазване, ръководството обяснява причините за това.

Действията на ръководството на Групата са в посока утвърждаване на принципите за добро корпоративно управление, повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и лицата, заинтересовани от управлението и дейността на Групата.

Съветът на директорите на Групата спазва Програмата за добро корпоративно управление, която е съобразена с действащата нормативна уредба, международно признатите стандарти за добро корпоративно управление и Националния Кодекс за корпоративно управление.

Съветът на директорите утвърждава Политиката за разкриване на информация в съответствие със законовите изисквания и устройствените актове.

Корпоративно ръководство - Съвет на директорите

1. Функции и задължения

1.1. Съветът на директорите на Групата управлява независимо и отговорно Групата в съответствие с установените визия, цели и стратегии на Групата и интересите на акционерите.

1.2. Съветът на директорите на Групата установява и контролира стратегическите насоки за развитие на Групата.

1.3. Съветът на директорите на Групата установява политиката на Групата в областта на риска и контролира изграждането и функционирането на системите за вътрешен контрол и управление на рисковете.

1.4. Съветът на директорите на Групата осигурява спазването на законовите, нормативните и договорните задължения на Групата, съгласно приетия Устав и Правила за работа на СД.

1.5. Съветът на директорите отговаря за създаването и надеждното функциониране на финансово-информационната система на Групата.

1.6. Съветът на директорите дава насоките, одобрява и контролира изпълнението на: бизнес плана на Групата, сделки от съществен характер, както и други дейности, установени в устройствените актове на Групата.

1.7. Съветът на директорите дефинира политиката на Групата по отношение на разкриването на информация; контролира и отговаря за своевременното предоставяне на акционерите на всяка информация, на която имат право, в съответствие с изискванията на закона и устройствените актове на Групата.

1.8. По време на своя мандат членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност, управленска и професионална компетентност. Съветът на директорите спазва Етичен кодекс на служителите на Групата.

1.9. Съветът на директорите на Групата се отчита за своята дейност пред Общото събрание на акционерите, като изготвя годишен доклад за дейността си и го предоставя за приемане от ОСА.

2. Избор и освобождаване на членове на Съвета на директорите:

2.1. Общото събрание на акционерите избира и освобождава членовете на Съвета на директорите Групата, съобразно закона и устройствените актове на Групата, като се спазват принципите за непрекъснатост и устойчивост на работата на Съвета на директорите. Всички членове отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността им.

2.2. В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Съвета на директорите, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към Групата и основанията за освобождаване. Договорите за управление с член на Съвета на директорите, съответно с Изпълнителния директор са съобразени с Устава на Групата и с разработената от Съветът на директорите Политика за определяне на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите .

3. Структура и компетентност:

3.1. Броят на членовете и структурата на Съвета на директорите са определени в Устава на Групата. Групата се управлява и представлява от Съвет на директорите, който се състои от шест физически лица, отговарящи на изискванията, установени с разпоредбите на КЗ.

3.2. Съставът на избрания от Общото събрание Съвет на директорите е структуриран по начин, който гарантира професионализма, безпристрастността и независимостта на решенията и действията на неговите членове във връзка с управлението на Групата.

3.3. Съветът на директорите осигурява надлежно разделение на задачите и задълженията между своите членове. Основната функция на независимите директори е да контролират действията на изпълнителното ръководство и да участват ефективно в работата на Групата в съответствие с интересите и правата на акционерите. Основните функции на членовете на Съвета на директорите и броя на независимите членове са залегнали в Устава на Групата. В Съвета на директорите на Групата независимите член са двама.

3.4. Компетенциите, правата и задълженията на членовете на Съвета на директорите следват изискванията на закона, устройствените актове и стандартите на добрата професионална и управленска практика.

3.5. Членовете на Съвета на директорите на Групата имат подходящи знания и опит, които изискват заеманата от тях позиция. След избирането им новите членове на Съвета на директорите се запознават с основните правни и финансови въпроси, свързани с дейността на Групата. Групата стимулира повишаването на квалификацията на членовете на Съвета на директорите.

3.6. Членовете на Съвета на директорите разполагат с необходимото време за изпълнение на своите задачи и задължения. В Устава на Групата не е определен броя на дружествата, в които членовете на Съвета на директорите могат да заемат ръководни позиции, т.к. не може да се ограничава дейността на членовете на Съвета на директорите.

3.7. Изборът на членовете на Съвета на директорите на Групата става посредством прозрачна процедура, която осигурява освен всичко останало навременна и достатъчна информация относно личните и професионалните качества на кандидатите за членове. Броят на последователните мандати на членовете на Съвета на директорите осигурява ефективна работа на Групата и спазването на законовите изисквания. Съгласно Устава на Групата членовете на Съвета на директорите могат да бъдат преизбрани без ограничение.

4. Възнаграждение:

4.1. Съветът на директорите на Групата изготви Политика за формиране на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите, която предстои да бъде приета

от Общото събрание на акционерите. Политиката за възнагражденията се спазва в съответствие с нормативната наредба на Комисията за финансов надзор. Размерът и структурата на възнагражденията се определят от Общото събрание на Групата.

4.2. В съответствие със законовите изисквания и добрата практика на корпоративно управление размерът и структурата на възнагражденията отчитат:

4.2.1. Задълженията и приноса на всеки един член на Съвета на директорите в дейността и резултатите на Групата. Членовете на Съвета на директорите получават постоянно възнаграждение под формата на определена от Общото събрание на акционерите сума, изплащана при условията и в сроковете на сключените между тях и Групата договори за управление.

4.2.2. Възможността за подбор и задържане на квалифицирани и лоялни членове на Съвета на директорите на Групата. Тези изисквания се прилагат чрез практиката за формиране на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите.

4.2.3. Необходимостта от съответствие на интересите на членовете на Съвета на директорите и дългосрочните интереси на Групата. Възнагражденията на членовете на Съвета на директорите са формирани въз основа на резултатите от дейността на Групата и са в съответствие с бизнес стратегията, целите, ценностите и дългосрочните интереси на Групата.

4.3. Изпълнителният член на Съвета на директорите получава постоянно възнаграждение под формата на определена от Общото събрание на акционерите сума, изплащана при условията и в сроковете на сключеният между него и Групата договор за управление.

4.3.1. Възнагражденията и тантиемите на членовете на Съвета на директорите и на Изпълнителния директор на Групата задължително се определят от Общото събрание на акционерите.

4.4. Членовете на Съвета на директорите получават постоянно възнаграждение под формата на определена от Общото събрание на акционерите сума, изплащана при условията и в сроковете на сключените между тях и Групата договори за управление.

4.5. Разкриването на информация за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите е в съответствие със законовите норми и устройствените актове на Групата.

5. Конфликт на интереси

5.1. Членовете на Съвета на директорите се стремят да избягват и да не допускат реален или потенциален конфликт на интереси.

5.2. Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси са регламентирани в Устава на Групата, в Етичния кодекс на Групата, както и в Инструкциите и разясненията относно задължения и отговорности на вътрешните лица, притежаващи Вътрешна информация в Групата.

5.3. Членовете на Съвета на директорите се стремят да разкриват незабавно конфликти на интереси и да осигуряват на акционерите достъп до информация за сделки между Групата и членове на Съвета на директорите или свързани с него лица.

5.4. Всеки конфликт на интереси в Групата се разкрива на Съвета на директорите.

5.5. Потенциален конфликт на интереси съществува тогава, когато Групата възнамерява да осъществи сделка с юридическо лице, в което:

5.5.1. Член на Съвета на директорите или свързани (заинтересувани) с него лица имат финансов интерес.

5.5.2. Член на Съвета е член на Управителен съвет, Надзорен съвет или Съвет на директорите.

6. Комитети

6.1. Работата на Съвета на директорите се подпомага от комитети, като Съветът на директорите определя необходимостта от тяхното създаване съобразно спецификата на Групата.

6.2. В съответствие с изискванията на действащото законодателство и въз основа на определените от него критерии, Съветът на директорите предлага на Общото събрание на акционерите на Групата да избере одитен комитет в състав, който отговаря на законовите изисквания и конкретните нужди на Групата.

6.3. Комитетите се създават въз основа на писмено определена структура, обхват от задачи, начин на функциониране и процедури за отчитане.

Одит и вътрешен контрол

7. Корпоративното ръководство на Групата, подпомагано от Дирекции, „Вътрешен одит“, писмено мотивира пред Общото събрание предложението си за избор на одитор, като се ръководи от установените изисквания за професионализъм.

8. Прилага се ротационен принцип при предложенията и избора на външен одитор. Одиторите се избират от ОСА по предложение на Одитния комитет, съставен съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит за всяка финансова година.

9. Групата има изградена система за вътрешен контрол, която включително идентифицира рисковете, съпътстващи дейността на Групата и подпомага тяхното ефективно управление.

10. Системата гарантира и ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

Разкриване на информация

13. Корпоративното ръководство утвърждава политиката за разкриване на информация в съответствие със законовите изисквания и устройствените актове.

14. В съответствие с приетата политика за разкриване на информация корпоративното ръководство създава и поддържа система за разкриване на информация.

15. Системата за разкриване на информация гарантира равнопоставеност на адресатите на информацията (акционери, заинтересовани лица, клиенти) и не позволява злоупотреби с вътрешна информация.

16. Корпоративното ръководство гарантира, че системата за разкриване на информация осигурява пълна, навременна, вярна и разбираема информация, която дава възможност за обективни и информирани решения и оценки.

17. Корпоративното ръководство утвърждава и контролира спазването на вътрешни правила за изготвяне на годишните и междинните отчети и реда за разкриване на информация по начин, който гарантира спазването на т. 15.

18. Като част от системата за разкриване на информация, Групата поддържа интернет страници на Дружеството-майка и на Дъщерното Дружество с утвърдено съдържание, обхват и периодичност на разкриваната информация. Интернет страниците са: www.dallbogg.com и www.dallbogg.bg

Разкриваната информация чрез интернет страниците на Групата включва:

- основна, идентифицираща Групата търговска и корпоративна информация;
- актуална информация относно акционерната структура.
- устройствените актове на Групата и приетите политики, имащи отношение към дейността и функционирането на Групата.
- информация относно структурата и състава на управителните и контролни органи на Групата, както и основна информация относно техните членове, включително и информация за комитети.

- материалите за предстоящите общи събрания на акционерите на Групата, както и допълнителни такива, постъпили по законов ред.
- информация за предстоящи събития.
- важна информация, свързана с дейността на Групата.
- информация за контакт с Групата.

18.1. Групата поддържа и англоезична версия на корпоративната интернет страницата с аналогично съдържание.

19. Групата периодично разкрива информация за корпоративното управление. Разкриването на информация за корпоративното управление става в съответствие с принципа „спазвай или обяснявай“, като в случай на неспазване на някои от препоръките на Кодекса се представя обяснение за това. Настоящият доклад за корпоративно управление е неразделна част към Годишния консолидиран финансов отчет на Групата.

Заинтересовани лица

20. Корпоративното управление осигурява ефективно взаимодействие със заинтересованите лица. Към тази категория се отнасят определени групи лица, на които Групата директно въздейства и които от своя страна могат да повлияят на дейността му, в т.ч. доставчици, клиенти, служители, кредитори, групи за обществен натиск и други. Групата идентифицира кои са заинтересованите лица с отношение към нейната дейност въз основа на тяхната степен и сфери на влияние, роля и отношение към устойчивото ѝ развитие.

21. В своята политика спрямо заинтересованите лица корпоративното ръководство се съобразява със законовите изисквания и принципите за прозрачност, отчетност и бизнес етика.

22. Рамката на корпоративното управление следва да спазва следните принципи:

Да защитава правата на акционерите и да обезпечава предоставяне на необходимия обем публична информация както към настоящите, така и към потенциалните инвеститори.

Да обезпечава равнопоставено третиране на всички акционери, без значение на притежаваните от тях акции.

Да признава правата на заинтересованите лица по закон и насърчава сътрудничеството между Групата и заинтересованите лица за увеличаване на благосъстоянието, разкриването на работни места и осигуряването на устойчивото му развитие.

Да осигурява своевременно и точно разкриване на информация по всички въпроси, свързани с Групата, включително и финансовото положение, резултатите от дейността, собствеността и управлението на Групата.

Да подпомага стратегическото управление на Групата, контрола върху дейността на управителните органи и отчетността на тези органи пред Групата и акционерите.

23. Корпоративното ръководство поддържа ефективни връзки със заинтересованите лица. Периодично в съответствие със законовите норми и добрата международна практика за разкриване на информация от нефинансов характер Групата информира за икономически, социални и екологични въпроси, касаещи заинтересованите лица.

гр. София
29.06.2023 г.

Изпълнителен директор:

TODOR
DANCHEV
TODORINSKI
Digitally signed by
TODOR DANCHEV
TODORINSKI
Date: 2023.06.30
09:15:20 +03'00'

Изпълнителен директор:

/Тодор Тодорински/

BISER
GEORGIEV
IVANOV
Digitally signed by
BISER GEORGIEV
IVANOV
Date: 2023.06.30
09:05:38 +03'00'

/Бисер Иванов/

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември 2022 ‘000 лв.	31 декември 2021 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	306	370
Имоти, машини и съоръжения	6	2 576	2 317
Активи с право на ползване	6,7	786	76
Инвестиционни имоти	8	21 396	18 633
Дългосрочни финансови активи	9	149 149	58 740
Капитализирани разходи по договори с клиенти		163	-
Отсрочен данъчен актив	10	148	-
Нетекущи активи		174 524	80 136
Текущи активи			
Търговски и други вземания	12	72 673	75 152
Вземания от свързани лица	26	1 508	960
Краткосрочни финансови активи	11	11 520	55 329
Пари и парични еквиваленти	13	11 926	49 446
Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	17.3	-	1 365
Разходи за бъдещи периоди		16	1
Текущи активи		97 643	182 253
Общо активи		272 167	262 389

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:06:22
+03'00'

Бисер Иванов
Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV
TODORINSKI

Digitally signed by TODOR
DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:16:14
+03'00'

Тодор Тодорински
Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by PETYA
HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30 08:54:20
+03'00'

Петя Костадинова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос
Прокурис
Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:19:07 +03'00'

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за
одита
Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed by
Bogdanka
Dimitrova Sokolova
Date: 2023.06.30
11:00:44 +03'00'

Георги Тренчев
Управител
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:05:06 +03'00'

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:32:36 +03'00'

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2022 ‘000 лв.	31 декември 2021 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	14.1	20 300	20 300
Резерви	14.2	2 715	2 195
Резерв за гарантиране на brutните вноски		104	
Резерв за гарантиране на минималната доходност		118	
Натрупана печалба		11 981	8 642
Собствен капитал		35 218	31 137
Технически застрахователни резерви, нетно от презастраховане	15	183 524	182 076
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	16.2	64	46
Задължения по лизингови договори	17.4	573	45
Задължения към свързани лица	26	27	7
Отсрочени данъчни пасиви	10	-	59
Нетекущи пасиви		664	157
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	16.2	478	364
Търговски и други задължения	17.1	21 569	24 806
Задължения по лизингови договори	17.4	174	36
Задължения към свързани лица	26	249	128
Задължения по други финансови пасиви	17	-	1 369
Задължения по презастрахователни договори	17.2	30 165	22 316
Текущи пасиви		52 635	49 019
Пасиви		53 299	49 176
Приходи за бъдещи периоди		126	-
Общо собствен капитал и пасиви		272 167	262 389

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

Digitally signed by BISER GEORGIEV IVANOV
BISER GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:07:55 +03'00'

Бисер Иванов
Изпълнителен директор
TODOR DANCHEV TODORINSKI
TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:12:12 +03'00'

Тодор Тодорински
Изпълнителен директор

Съставил: PETYA HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Digitally signed by PETYA HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30 08:55:12 +03'00'

Петя Костадинова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос
Прокурист
Мазарс ООД
Athanasios Petropoulos
Digitally signed by Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30 11:20:58 +03'00'

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Мазарс ООД
Bogdanka Dimitrova Sokolova
Digitally signed by Bogdanka Dimitrova Sokolova
Date: 2023.06.30 11:01:39 +03'00'

Георги Тренчев
Управител
Ековис Одит България ООД
Georgi Stoyanov Trenchev
Digitally signed by Georgi Stoyanov Trenchev
Date: 2023.06.30 10:06:39 +03'00'

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
Ековис Одит България ООД
Georgi Stoyanov Trenchev
Digitally signed by Georgi Stoyanov Trenchev
Date: 2023.06.30 10:31:19 +03'00'

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Записани брутни премии от застраховки	18	206 423	200 059
Отстъпени премии на презастрахователи	18	(78 139)	(78 227)
Нетни приходи от застрахователни премии		128 284	121 832
Промяна в брутният размер на пренос-премийния резерв	15	(2 243)	(13 959)
Промяна в Дела на презастрахователя в пренос-премийния резерв	15	11 603	11 153
Нетни спечелени премии		137 644	119 026
Приходи от презастрахователни операции	19.1	50 022	41 919
Финансови приходи	23	22 005	83 951
Приходи от управление на пенсионни фондове		327	
Други приходи	19.2	4 506	4 354
Общо приходи		214 504	249 250
Изплатени обезщетения, нетно от презастраховане	20	(99 276)	(82 245)
Административни разходи	21.1	(13 988)	(10 907)
Аквизиционни разходи	21.2	(41 313)	(37 897)
Разходи от презастрахователни операции		(2 119)	-
Финансови разходи	23	(35 850)	(80 530)
Други разходи	22	(7 543)	(6 796)
Общо разходи		(200 089)	(218 375)

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV
Digitally signed by BISER GEORGIEV
IVANOV
Date: 2023.06.30 09:08:44 +03'00'

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA
Digitally signed by PETYA
HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30 08:55:58
+03'00'

Бисер Иванов

Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV TODORINSKI
TODORINSKI
Digitally signed by TODOR DANCHEV
TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:17:56 +03'00'

Тодор Тодорински

Изпълнителен директор

Петя Костадинова

Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос

Прокурис

Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos
Digitally signed by Athanasios
Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:25:28 +03'00'

Георги Тренчев

Управител

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:07:25 +03'00'

Богданка Соколова

Регистриран одитор, отговорен за
одита

Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova
Digitally signed by Bogdanka
Dimitrova
Sokolova
Date: 2023.06.30
11:02:29 +03'00'

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за
одита

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:28:19 +03'00'

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември (Продължение)

	Пояснение	2022	2021
		‘000 лв.	‘000 лв.
Промяна в брутния размер на други технически резерви	15	(36 436)	(48 629)
Промяна в дела на презастрахователя в други технически резерви	15	25 627	21 873
Нетно изменение на специализираните резерви на пенсионноосигурителното дружество		(208)	-
Печалба преди данъци		3 398	4 119
Разходи за данъци върху дохода	24	(59)	(414)
Печалба за годината		3 339	3 705
Друг всеобхватен доход			
Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди:			
Печалба от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, възникнала през периода		580	-
Ефект от данък върху доходите	24	(58)	-
Друга всеобхватна печалба, подлежаща на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци		522	-
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди:			
Актюерски печалби/(загуби) по планове с дефинирани доходи		(2)	15
Ефект от данък върху доходите			
Друга всеобхватна печалба/(загуба), неподлежаща на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци		(2)	15
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		520	15
Общ всеобхватен доход за годината		3 859	3 720

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:09:21
+03'00'

Бисер Иванов

Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV
TODORINSKI

Digitally signed by TODOR
DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:18:47 +03'00'

Тодор Тодорински

Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by
PETYA HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30
08:57:06 +03'00'

Петя Костадинова

Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос
Прокурис
Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:27:35 +03'00'

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed by
Bogdanka
Dimitrova Sokolova
Date: 2023.06.30
11:03:29 +03'00'

Георги Тренчев
Управител
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:08:17 +03'00'

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:26:35 +03'00'

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Резерв за гарантиране на брутните вноски	Резерв за гарантиране на минималната доходност	Резерв от преоценка на планове с дефинирани доходи	Неразпределена печалба	Преоценъчен резерв на фин. активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	20 300	2 163			32	8 642	-	31 137
Печалба за годината	-	-			-	3 339	-	3 339
Друг всеобхватен доход	-	-			(2)	-	522	520
Общо всеобхватен доход за годината	-	-			(2)	3 339	522	3 859
Увеличение на специализираните резерви на пенсионноосигурителното дружество			104	118				222
Салдо към 31 декември 2022 г.	20 300	2 163	104	118	30	11 981	522	35 218

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV IVANOV
Digitally signed by BISER GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:10:07 +03'00'

Бисер Иванов

Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV TODORINSKI
Digitally signed by TODOR DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:19:34 +03'00'

Тодор Тодорински

Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by PETYA
HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30 08:57:46 +03'00'

Петя Костадинова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос

Прокуррист

Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30 11:30:09
+03'00'

Богданка Соколова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed by Bogdanka
Dimitrova Sokolova
Date: 2023.06.30 11:04:12
+03'00'

Георги Тренчев

Управител

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:09:15 +03'00'

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за одита

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:20:41 +03'00'

Поясненията към финансовия отчет от стр. 9 до стр. 90 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в ‘000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Резерв от преценка на планове с дефинирани доходи	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2021 г.	20 300	2 163	17	4 937	27 417
Печалба за годината	-	-	-	3 705	3 705
Друг всеобхватен доход	-	-	15	-	15
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	15	3 705	3 720
Салдо към 31 декември 2021 г.	20 300	2 163	32	8 642	31 137

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30
09:10:48 +03'00'

Бисер Иванов

Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV TODORINSKI

Digitally signed by TODOR DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:20:19 +03'00'

Тодор Тодорински

Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by PETYA
HRISTOFOROVA KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30 08:58:21
+03'00'

Петя Костадинова

Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос

Прокурис

Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:32:46 +03'00'

Богданка Соколова

Регистриран одитор, отговорен за

одита

Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed by
Bogdanka
Dimitrova Sokolova
Date: 2023.06.30
11:04:59 +03'00'

Георги Тренчев

Управител

Ековис Одит България ООД

Georgi

Stoyanov

Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:10:23 +03'00'

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за одита

Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed
by Georgi
Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:18:43 +03'00'

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Парични потоци от основна дейност		
Получени премии от застраховане	178 956	175 880
Изплатени застрахователни обезщетения	(98 818)	(81 778)
Платени аквизиционни разходи	(10 834)	(9 809)
Платени такси към регулаторни органи	(7 033)	(6 461)
Парични потоци от такси, удържани от пенсионните фондове	289	-
Парични потоци към пенсионните фондове	(6)	-
Парични потоци от резерва за гарантиране на брутните вноски на други ПОД	14	-
Плащания на доставчици и служители	(9 991)	(7 315)
Плащания по презастрахователни договори	(14 562)	(26 350)
Получени наеми	573	416
Платени данъци върху дохода	(18 847)	(383)
Други парични потоци от основна дейност	(7 973)	(14 259)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	11 768	29 941
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за покупка на нематериални активи	(7)	(260)
Постъпления от продажби на акции	80 228	597 214
Плащания по покупка на акции	(129 706)	(626 798)
Други парични потоци от инвестиционна дейност	(29)	1 156
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(49 514)	(28 688)

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:11:31
+03'00'

Бисер Иванов
Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV
TODORINSKI

Digitally signed by TODOR
DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:21:12 +03'00'

Тодор Тодорински
Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by
PETYA HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30
08:59:17 +03'00'

Петя Костадинова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос
Прокурис
Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:35:40 +03'00'

Богданка Соколова, рег.№168
Регистриран одитор, отговорен за
одита
Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed by
Bogdanka Dimitrova
Sokolova
Date: 2023.06.30 11:05:41
+03'00'

Георги Тренчев
Управител
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed
by Georgi
Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:12:32 +03'00'

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за
одита
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed
by Georgi
Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:16:49 +03'00'

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Парични потоци от финансова дейност		
Парични потоци свързани с лизингови договори	114	(193)
Входящи парични потоци, свързани с възстановени предоставени заеми	29 370	-
Изходящи парични потоци, свързани с предоставени заеми	(29 370)	-
Други парични потоци от финансова дейност	112	(24)
Нетен паричен поток от финансова дейност	226	(217)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	(37 520)	1 036
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	49 446	48 410
Пари и парични еквиваленти в края на периода	11 926	49 446

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.

BISER GEORGIEV
IVANOV

Digitally signed by BISER
GEORGIEV IVANOV
Date: 2023.06.30 09:12:21
+03'00'

Бисер Иванов
Изпълнителен директор

TODOR DANCHEV
TODORINSKI

Digitally signed by TODOR
DANCHEV TODORINSKI
Date: 2023.06.30 09:21:54 +03'00'

Тодор Тодорински
Изпълнителен директор

Съставил:

PETYA
HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA

Digitally signed by
PETYA HRISTOFOROVA
KOSTADINOVA
Date: 2023.06.30
08:59:57 +03'00'

Петя Костадинова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимите одитори от 30.06.2023 г.:

Атанасиос Петропулос
Прокурис
Мазарс ООД

Athanasios
Petropoulos

Digitally signed by
Athanasios
Petropoulos
Date: 2023.06.30
11:38:46 +03'00'

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен
за одита
Мазарс ООД

Bogdanka
Dimitrova
Sokolova

Digitally signed
by Bogdanka
Dimitrova
Sokolova
Date: 2023.06.30
11:06:27 +03'00'

Георги Тренчев
Управител
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed
by Georgi
Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:13:44 +03'00'

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за
одита
Ековис Одит България ООД

Georgi
Stoyanov
Trenchev

Digitally signed by
Georgi Stoyanov
Trenchev
Date: 2023.06.30
10:15:19 +03'00'

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД (наричано по-нататък „Групата“, „Дружеството-майка“ „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве АД“) е извършване на застраховане по следните видове застраховки: "Злополука (включително производствени злополуки и професионални заболявания)"; застраховка "Заболяване"; застраховка "Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)"; застраховка "Товари по време на превоз (включително стоки, багаж и други)"; застраховка "Пожар и природни бедствия"; застраховка "Други щети на имущество"; застраховка "Разни финансови загуби"; застраховка "Помощ при пътуване (асистанс)"; застраховка "Обща гражданска отговорност"; застраховка "Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторно превозно средство"; застраховка "Гражданска отговорност на превозвача с моторни превозни средства по суша"; застраховка "Кредити" и застраховка "Гаранции".

ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве АД е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 200299615. Учредено е на Учредително събрание от 19.05.2008 г. и вписано в Регистъра на АП към Министерството на правосъдието на 14.08.2008 г. под наименованието ЗОФ ДАЛЛБОГГ ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД.

С Решение № 705-ЗОД от 04.06.2008 г. и Решение №1092-ЗОД от 18.08.2008 г. КФН издава на ЗОФ ДАЛЛБОГГ ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД лицензия за доброволно здравно осигуряване.

От 22.07.2013 г. Дружеството-майка е застраховател и е с наименование ЗЕАД ДАЛЛБОГГ ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД.

От 09.11.2015 г. правната форма на Дружеството-майка се преобразува на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве АД“.

Седалището и адресът на управление на Групата е гр. София, район “Изгрев”, бул. “Г.М.Димитров” 1.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД има едностепенна система на управление и органите му са: Общо събрание на акционерите и Съвет на директорите.

Съветът на директорите е в състав:

- Тихомир Димитров Каменов - Председател на Съвета на директорите
- Желяз Василев Мръчков – Независим член на Съвета на директорите
- Николай Христов Сотиров – Независим член на Съвета на директорите
- Росен Васков Младенов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите
- Бисер Георгиев Иванов - Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите
- Живко Стойков Колев - Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД се представлява заедно от двама от тримата от изпълнителните директори:

- Росен Васков Младенов
- Бисер Георгиев Иванов
- Живко Стойков Колев

Към 31.12.2022 г. регистрираният капитал на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД е в размер на 20 300 000 лв., записан и изцяло внесен (към 31 декември 2021 г.: 20 300 000 лв.). Брой акции 20 300 000 с номинална стойност 1 лв. всяка една. Всяка акция има право на един глас, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерно на стойността и.

Основен акционер в ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е „Търговска лига-Глобален Аптечен Център” АД, което притежава 86.00% от акциите на Групата.

„Пенсионноосигурително Дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД (наричано по-долу „Дъщерното дружество“, „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“) е регистрирано с ЕИК 206541648 в Търговския регистър и Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като акционерно дружество с едноличен собственик „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД през 2021 г. Седалището и адресът на управление на дъщерното дружество е гр. София, бул. „Г.М. Димитров“ №1.

„ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“ притежава лиценз за извършване на пенсионноосигурителна дейност №05-ПОД/28.05.2021 г., издаден от Комисията за финансов надзор. Съгласно изискванията на пенсионното законодателство в България, „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“ получава лиценз от Комисията за финансов надзор през октомври 2021 г., позволяващ му да създаде и управлява три пенсионни фонда – Универсален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“, Доброволен пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“, Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“. През 2022 г. е получен и лиценз за управление на Фонд за изплащане на пожизнени пенсии „ДаллБогг: Живот и Здраве“.

Системата на управление на „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“ е едностепенна, състояща се от Съвет на Директорите, чиито членове са:

- Г-н Тихомир Каменов
- Г-н Тони Веков
- Г-н Бисер Иванов
- Г-н Цветан Василев
- Г-н Мартин Митев
- Г-н Росен Станимиров
- Г-н Ангел Терзиев

„ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“ се представлява заедно от тримата изпълнителни директори – г-н Тони Веков, г-н Бисер Иванов и г-н Ангел Терзиев.

Броят на персонала на Групата към 31 декември 2022 г. е 144 служители, в т. ч. 112 в Дружеството-майка и 32 в Дъщерното дружество (към 31 декември 2021 г.: 114 служители).

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2021 г.), освен ако не е посочено друго. За годината, приключваща на 31 декември 2021 г. Групата не е съставяла консолидиран финансов отчет и съответно такъв не е бил одитиран.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие и на база историческата стойност, освен следните активи, които са представени по справедлива стойност: инвестиции и инвестиционни имоти.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата, Съветът на директорите очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет включва отчетите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД и дъщерното дружество „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД“.

Дъщерни дружества са компании, контролирани от Групата. Контрол съществува, когато Групата има право, директно или непряко, да контролира финансовите и оперативни политики на друго предприятие, така че да получи ползи от неговата дейност. Финансовите отчети на дъщерните предприятия се включват в консолидирания отчет от датата на придобиването на контрол до датата на загубването му. Вътрешногруповите разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Нереализирани печалби, от сделки с асоциирани и съвместни предприятия, се елиминират срещу инвестицията до размера на дела на Групата. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2022г.

Следните нови стандарти, както и изменения и разяснения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – Постъпления преди предвидената употреба. Това изменение уточнява счетоводното третиране на приходите от продажба на единици, произведени при привеждането на даден актив от имоти, машини и съоръжения до местоположението и в състоянието, необходими, за да може той да функционира по начина, предвиден от ръководството. Същите следва да бъдат признати в печалбата или загубата за съответния период през който са възникнали. Прилага се ретроспективно през годишни периоди, започващи на или след 01.01.2022 г. Разрешено е и по-ранно прилагане, като този факт се оповестява.
- Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – Обременяващи договори – разходи за изпълнение на договор. С него се уточнява кои разходи следва да включва Групата в състава на разходите за изпълнение на договор, за да прецени дали договорът е обременяващ и следователно да признае провизии за него. Изменението следва да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2022 г. по отношение на съществуващи договори, по които предприятието не е изпълнило всички свои задължения. По-ранното прилагане се разрешава, но то следва да се оповести. Изменението следва да се прилага проспективно като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат компонент на собствения капитал на датата на неговото първоначално прилагане.
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Препратка към Концептуалната рамка.
Актуализира се препратката към приложимата рамка, като текстът „Общите положения за изготвянето и представянето на финансови отчети” се заменя с „Концептуалната рамка за финансово отчитане”. Освен това, с изменението се въвежда ново изключение от принципа на признаване на пасиви и условни пасиви, поети в бизнес комбинация по отношение на сделки и други събития в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи или КРМСФО 21 Налози, според което придобиващият следва да прилага съответно МСС 37 или КРМСФО 21 вместо Концептуалната рамка, за да идентифицира задълженията, които е поел при бизнес комбинация. Добавя също така, че придобиващият не признава условни активи, придобити при бизнес комбинация. Изменението на МСФО 3 следва да се прилага по отношение на бизнес комбинации, чиято дата на придобиване е на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 01.01.2022 г.
- Годишни подобрения на МСФО, цикъл 2018–2020 г. с които се внасят промени в следните счетоводни стандарти:
 - МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - Дъщерно предприятие като предприятие, прилагащо за първи път МСФО;

- МСФО 9 Финансови инструменти - Такси при прага от „10 процента“ за отписване на финансови пасиви;
- МСС 41 Земеделие - Данъчно облагане при оценяване по справедлива стойност
- МСФО 16 Лизинг - Стимули по лизинга.

Подобренията се прилагат най-късно от началната дата на финансовата година, която започва на или след 1 януари 2022 г.

Приемането на тези изменения и разяснения към съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Групата.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

- Определение на счетоводните приблизителни оценки - изменения на МСС 8. Изменението въвежда нова дефиниция за приблизителна счетоводна оценка, като разяснява разликата между промени в приблизителни счетоводни оценки, счетоводни политики и корекция на счетоводни грешки. С изменението се изяснява, че въздействието върху счетоводна приблизителна оценка на промяна във входяща информация или промяна в техниката на оценяване следва да се третира като промена в счетоводните приблизителни оценки, ако съответните промени не са резултат от коригиране на грешки от предходен период. Изменението е прието от ЕС и следва да се прилага проспективно от 1 януари 2023 г.
- Оповестяване на счетоводната политика - изменения на МСС 1 и МСФО Практически разяснение 2 Оповестяване на счетоводни политики
При определяне на съществеността на информацията за счетоводната политика, следва да се вземат предвид както размера на сделките, така и други събития или условия и тяхното естество. Заменено е изискването дружествата да оповестяват значимите си счетоводни политики с това да оповестяват съществените такива. Добавени са примери за обстоятелства, при които е вероятно Групата да счита, че информацията за счетоводната политика е съществена във връзка с прилагане на концепцията за същественост. Изменението е прието от ЕС и с дата за ефективно прилагане не по-рано от 1 януари 2023 г.
- Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от еднократни трансакции – изменения на МСС 12. Освен с приетото през 2021 г. допълнително разяснение в параграф 15 от МСС 12, отнасящ се за изключенията за признаване на отсрочен данъчен пасив, когато същия възниква при първоначалното признаване на актива или пасива при сделка, която не представлява бизнес комбинация и към момента на извършване не влияе нито на счетоводния, нито на данъчния резултат с това изменение на счетоводния стандарт е добавено ново разяснение за още едно условие, което следва да бъде изпълнено за да може да се използва изключението за признаване – към момента на трансакцията не следва да възникват еднакви по стойност облагаема и подлежащи на приспадане данъчна временна разлика. Изменението е прието от ЕС и с дата за ефективно прилагане не по-рано от 1 януари 2023 г.

- МСФО 17 Застрахователни договори. Този нов счетоводен стандарт заменя изцяло МСФО 4. Прилага се към всички видове застрахователни договори като използва нов всеобхватен модел за отчитане, който да осигури последователност и полезност на информацията. Очаква се да доведе до съществени промени във финансовите отчети на застрахователните дружества, което ще изисква промени в системи, процеси, вътрешни контроли. При първоначално прилагане ще е възможен избор между модифициран ретроспективен подход и подход на база на справедлива стойност. Дата за прилагане - от 1 януари 2023 г.
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори - Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация
Измененията се отнасят до оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17, тъй като МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори.

Очаквано въздействие от приемането на МСФО 17 и МСФО 9

Групата ще приложи МСФО 17 и МСФО 9 за първи път на 1 януари 2023 г. Тези стандарти ще внесат промени в счетоводното отчитане на застрахователни и презастрахователни договори и финансови активи и пасиви. Очаква се те да имат въздействие върху финансовите резултати на Групата за периода на първоначалното им прилагане.

Групата е в процес на оценка на очакваното въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 върху своите финансови отчети. ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве все още не е финализирал своята оценка, тъй като не е завършен целият преход по внедряването на стандартите. Групата продължава да прецизира процесите и контрола, необходими за прилагането на МСФО 17 и МСФО 9. Групата не е финализирано тестването и оценката на контролите върху своите ИТ системи и промени в управленската структура. Използваните нови счетоводни политики, предположения, преценки и техники за оценка подлежат на прецизиране.

Застрахователни договори

Групата определя портфейли от застрахователни договори. Всеки портфейл включва договори, които са обект на сходни рискове и се управляват заедно. Договорите в рамките на една продуктова линия имат сходни рискове и съответно попадат в един и същ портфейл, ако се управляват заедно. Основният принцип в МСФО 17 е, че застрахователният договор трябва да се оценява, като се използва текуща оценка на всички очаквани парични потоци, които ще възникнат при изпълнението на договора.

Групата разделя портфейла от издадени застрахователни договори най-малко на:

- група от договори, които при първоначалното признаване са обременяващи, ако има такива;

- група от договори, по отношение на които при първоначалното признаване не е налице значителна възможност да станат впоследствие обременяващи, ако има такива; както и
- група от останалите договори в портфейла, ако има такива.

Групата може да подразделя групите, които са описани в предходния параграф на повече групи. Освен към датата на преминаване към МСФО 17 (01.01.2022г.), Групата не включва в една и съща група договори, между чието издаване е минала повече от една година.

Подхода на разпределяне на премията

Групата използва Подхода на разпределяне на премията /ПРП/ за групи от застрахователни договори, ако още от самото начало на консолидираният:

- периодът на покритие по всеки договор в консолидираният е една година или по-кратък;
- Групата основателно очаква, че с прилагането на ПРП ще се постигне оценяване на пасива за остатъчно покритие за консолидираният, което няма да се различава съществено от оценяването, което би било постигнато при прилагане на изискванията на Общия модел.

Групата признава група от застрахователни договори, които издава, на най-ранната от следните дати:

- началото на периода на покритие на консолидираният от договори;
- датата, на която стане дължимо първото плащане от притежател на застрахователна полица в консолидираният; както и
- за група от обременяващи договори, когато консолидираният стане обременяваща.

Презастрахователни договори

Групата разделя портфейлите от държани презастрахователни договори, аналогично на застрахователните. Групата признава група от държани презастрахователни договори от началото на периода на покритие на консолидираният презастрахователни договори.

При оценяване на държани презастрахователни договори (в частност на пасива за възникнали щети), Групата използва последователни допускания за определяне на размера на приблизителните оценки на настоящата стойност на бъдещите парични потоци за консолидираният от държани презастрахователни договори и приблизителните оценки на настоящата стойност на бъдещите парични потоци за консолидираният(ите) от базови застрахователни договори.

Групата прилага Подход на разпределяне на премията за държани презастрахователни договори (адаптиран по такъв начин, че да отразява характеристиките на държаните презастрахователни договори, които се различават от издадените застрахователни договори, например генерирането на разходи или намаляване на разходите, а не на приходите), за да опрости

оценяването на дадена група от държани презастрахователни договори, ако от началото на консолидираният:

а) Групата основателно очаква, че полученото оценяване няма да се различава съществено от резултата при прилагането на общия модел; или

б) периодът на покритие по всеки договор в консолидираният от държани презастрахователни договори (в това число застрахователното покритие от всички премии в рамките на договора, определено към тази дата) е една година или по-кратък.

Застрахователен приход

Когато Групата прилага Подхода на разпределяне на премията, застрахователните приходи за периода представляват сумата на очакваните постъпления от премии (коригирани за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, ако при първоначалното признаване Групата очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е повече от една година), които са разпределени към периода.

Групата разпределя очакваните постъпления от премии към всеки период на услуги по застрахователен договор (Б126(а) от МСФО 17):

а) на база на изминалото време; но

б) ако очакваният модел на освобождаване на риска през периода на покритие се различава значително от модела на изминалото време, тогава на база на очакваните времеви параметри на направените разходи за застрахователни услуги.

Ако настъпи промяна във фактите и обстоятелствата, Групата променя по целесъобразност базата за разпределяне между б. “а” и б. “б”.

Парични потоци за придобиване на застраховане

Това са парични потоци, възникващи от разходите за продажба, сключване (подписване) и започване на група застрахователни договори (издадени или които се очаква да бъдат издадени), които са пряко относими към портфейла от застрахователни договори, към който принадлежи консолидираният.

Групата разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане към групи от застрахователни договори, когато прилага подхода на разпределяне на премията, както следва:

- Групата признава като разходи всички парични потоци за придобиване на застраховане, които не са пряко относими към отделни договори, когато ги направи.
- Групата признава и разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане, които са пряко относими към отделни договори, пропорционално на спечелената премия по договора.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за остатъчно покритие:

- а) застрахователни приходи - за намаляването на пасива за остатъчно покритие вследствие на предоставените през периода услуги ;
- б) разходи за застрахователни услуги — за загуби, свързани с групи от обременяващи договори, и обратно възстановяване на такива; както и
- в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за предявени претенции:

- а) разходи за застрахователни услуги — за увеличението на пасива вследствие на предявени претенции и направени разходи през периода, с изключение на всички инвестиционни компоненти;
- б) разходи за застрахователни услуги — за всички последващи промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции и направени разходи; както и
- в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск (както е определено в параграф 87).

Застрахователни задължения

Застрахователни задължения представляват стойността на поети задължения, които се очаква да бъдат изпълнени в бъдеще по влезли в сила застрахователни договори, разходите, свързани с изпълнението на тези задължения и стойността на възможното неблагоприятно отклонение от това очакване.

Групата формира следните Застрахователни задължения:

- Пасив за остатъчно покритие
- Пасив за възникнали щети

Балансовата стойност на група от застрахователни договори в края на всеки отчетен период е сборът от:

- пасива за остатъчно покритие
- пасива за предявени претенции, който обхваща свързаните с минала услуга парични потоци за изпълнение, разпределени към консолидираният на тази дата, оценен при прилагането параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17.

Пасив за остатъчно покритие /ПОП/

Групата формира Пасив за остатъчно покритие с цел покриване на претенциите и разходи, които се очаква да възникнат след датата на отчета по застрахователни договори, които са в покритие и след края на отчетния период.

Пасивът за остатъчно покритие включва :

- ✓ пълния размер на получения премиен приход през периода по договорите, действащи в края на отчетния период,
- ✓ намален със спечелените през отчетния период премии,

За Групи, със срок на покритие над 1г. или при изготвяне на междинни отчети, ПОП за всеки следващ започнат отчетен период се определя като сбора на ПОП в началото на периода плюс/минус сумите описани в предходното изречение.

Чрез използването на Подхода на разпределяне на премията Групата оценява Пасива за остатъчно покритие по следния начин:

а) при първоначалното признаване, балансовата стойност на ПОП е:

- получените при първоначалното признаване премии, ако има такива;
- минус всички парични потоци за придобиване на застраховане към тази дата,
- плюс или минус всяка сума в резултат на отписването към датата на първоначално признаване на:
 1. всеки актив за парични потоци за придобиване на застраховане, когато съответните паричните потоци се включват в оценяването на съответната група, при първоначалното ѝ оценяване); както и
 2. всеки актив или пасив, който преди това е бил признат за паричните потоци, свързани с консолидираният от договори (преди датата на първоначално признаване на консолидираният).

б) в края на всеки следващ отчетен период балансовата стойност на ПОП е балансовата стойност в началото на отчетния период:

- плюс премията, които са получени през периода;
- минус паричните потоци за придобиване на застраховане
- плюс всички суми, свързани с амортизацията на паричните потоци за придобиване на застраховане, признати като разход през отчетния период;
- минус сумата, призната като застрахователен приход за предоставените услуги през този период.

Пасив за възникнали щети

Пасив за възникнали щети представлява очакваната сума за уреждане на обезщетения, по събития настъпили до края на отчетния период, включително претенциите по възникнали, но необявени щети, увеличени с очакваните разходи за уреждане на претенциите.

Групата оценява пасива за предявени претенции за консолидираният от застрахователни договори по паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции, като прилага параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17. Групата коригира бъдещите парични потоци за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, Групата коригира приблизителната оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци, за да се отрази компенсацията, която изисква, за да понесе възникващата от нефинансови рискове несигурност по отношение на размера и времевите параметри на паричните потоци.

Корекция за нефинансов риск

Групата калибрира оценката за корекция на нефинансов риск в 99,5% доверителен интервал по отношение на резерва за възникнали щети. Избраният подход е подобен на този за калкулация на Добавката за риск по Платежоспособност 2, като е взето стандартното отклонение на Резерв за щети.

Аквизиционни разходи

Косвените аквизиционни разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени. Преките аквизиционни разходи се амортизират за срока на покритие, пропорционално на Получената премия.

МСФО 9

С Регламент (ЕС) 2016/2067 от 22.11.2016 г. (ОВ, бр. L 323 от 29.11.2016 г.) се приема за прилагане в ЕС новия стандарт Международен Стандарт за Финансова Отчетност 9 (МСФО 9) – Финансови инструменти. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) отложи задължителната дата за първоначално прилагане на МСФО 9 до 1 януари 2023 г. за дружествата, чиято основна дейност е свързана със застраховане. Групата ще прилага МСФО 9 за годишните отчетни периоди, започващи на 1 януари 2023 г., едновременно с началото на прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори с цел избягване на счетоводно несъответствие в отчитането.

Процедури при преминаването към МСФО 9

За дата на преминаване към МСФО 9 Групата приема 1 януари 2023 г. Към тази дата се извършват първоначалните оценки и преценки във връзка с преизчисляването на сравнителната информация, необходима за първоначалното прилагане на стандарта.

Финансови активи

Групата класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия:

- бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието; и
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграфи 4.1.2 и 4.1.2А на МСФО 9. При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

- амортизирана стойност;
- справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или
- справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- Групата е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
- Групата нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазило контрола върху него.

Включеното в консолидацията дъщерно пенсионносигурително дружество прилага МСФО 9 съгласно своята счетоводна политика. За целите на консолидирания финансов отчет финансовите му активи са представени съгласно политиката на Групата, както следва:

Дъщерното Дружество признава обичайна покупка или продажба на финансови активи чрез използването на счетоводно отчитане на база датата на сделката. Дружеството прилага един и същ метод последователно по отношение на всички покупки и продажби на финансови активи, които са класифицирани по един и същ начин в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. Датата на сделка е датата, на която Дружеството се ангажира да купи или продаде даден актив. Счетоводното отчитане на база датата на сделката се отнася, както до признаването на актив, който ще бъде получен, и на задължението да се плати за него на датата на сделка, така и отписването на актив, който е продаден, признаването на всяка печалба или загуба от освобождаването от и признаването на вземане от купувача за плащане на датата на сделка.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента. Когато Групата признава за първи път финансов пасив, то го класифицира в съответствие с параграфи 4.2.1 и 4.2.2 на МСФО 9 и го оценява в съответствие с параграф 5.1.1 на МСФО 9. Групата класифицира финансови пасиви като оценявани по амортизирана стойност, с изключение на:

- финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;
- финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящ на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие. Към оценяването на тези финансови пасиви се прилагат параграфи 3.2.15 и 3.2.17 от МСФО 9;
- договори за финансова гаранция. След първоначалното му признаване издателят на такъв договор го оценява впоследствие (освен ако не се прилага параграф 4.2.1, буква а) или б) от МСФО 9 по по-високата от:
 - стойността на коректива за загуби; и
 - първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Групата отписва финансов пасив /или част от финансовия пасив/, когато той е погасен - т. е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

Обезценка

Групата преценява към края на всеки отчетен период дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи. То прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност и по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Групата прилага подход за обезценка на финансови активи, който отразява промяната в кредитното качество на финансовите инструменти от първоначалното му признаване. Размерът на очакваните кредитни загуби, признати като коректив за обезценка, зависи от кредитния риск на инструмента при първоначалното му признаване и от промяната в кредитния риск през следващите отчетни периоди.

В хода на определяне началните баланси в съответствие с изискванията на МСФО 17 и МСФО 9 към датата на преминаване 01.01.2022 г., към настоящата дата не е възможно да се представят окончателни резултати за очакваните ефекти върху индивидуалния финансов отчет.

3.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Ръководството на Групата счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този консолидиран финансов отчет.

- Пасив по лизинг при продажба и обратно наемане – изменения на МСФО 16. Изменението определя изискванията при оценяване на лизинговото задължение, произтичащо от сделка за продажба и обратен лизинг, за да се гарантира, че продавачът-лизингополучател не признава печалба или загуба, когато правото на ползване се запазва. Предстои да бъде прието от ЕС с дата на прилагане от 1 януари 2024 г.
- Класификация на пасивите като текущи или нетекущи - изменения в МСС 1. Измененията разясняват какво се има предвид под право да се отложи плащането; уточняват, че това право трябва да съществува към отчетната дата и ако има съпътстващи условия за упражняването му, те трябва да са изпълнени към отчетната дата; също така, се уточнява, че класификацията на пасива не зависи от вероятността за упражняване на това право, т.е. не зависи от намеренията на ръководството. Измененията обясняват, че са налице права, ако се спазват ковенантите в края на отчетния период. Измененията ще се прилагат ретроспективно от отложената дата - 1 януари 2024 г., като се разрешава и тяхното по-ранно прилагане.
- Продажба или внасяне на активи между инвеститор и неговото асоциирано предприятие или съвместно предприятие - изменения на МСФО 10 и МСС 28. Измененията имат за цел да предоставят последователен набор от принципи, които да бъдат прилагани в подобни случаи. Измененията адресират противоречието между МСФО 10 и МСС 28 по отношение на отчитането на загубата на контрол върху дъщерно дружество, което е продадено или е внесено в асоциирано или съвместно предприятие. Предстои да бъде определена датата на влизане в сила от СМСС.
- МСФО 14 Отсрочени сметки при регулирани цени. Този счетоводен стандарт позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база. ЕК е взела решение да не открива процеса по приемането на този междинен стандарт и да изчака окончателния МСФО стандарт.

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху неговия консолидиран финансов отчет в периода на първоначалното им прилагане.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет

и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;

- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.4.1. Премии и застрахователни операции

Класификация на договори

Договори, за които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично неочаквано бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или бенефициента, се класифицират като застрахователни договори. Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените индекси: лихва, цена на ценната книга, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск.

Договори, при които прехвърлянето на застрахователен риск към компанията от застрахованото лице не е съществен, се класифицират като инвестиционни договори.

Премии по общо застраховане

Записани премии по общо застраховане са премиите по договорите за пряко застраховане, съзастраховане, които са сключени през годината, независимо дали премиите се отнасят изцяло или частично към по-късен финансов период. Премиите се оповестяват бруто от платимите комисионни на посредници. Спечелената част от получените премии, включително за неизтеклите застрахователни договори се признава като приход. Същите премии се записват в зависимост от начина на записване на подновените и нови линии бизнес. Премии се записват от датата, на която Групата започва да носи риск, през периода на застрахователното покритие, в зависимост от начина на отразяване на риска. Отстъпените презастрахователни премии се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Застрахователни и други вземания

Вземанията се признават по цена на придобиване като се приспадат загубите от обезценка. Загубите от обезценка на несъбираеми вземания се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Отписване на премии

Сторнирани премии по общо застраховане са премиите по договорите за пряко застраховане, съзастраховане, за които има нарушение на общите условия неразделна част от Застрахователния договор или промяна в условията на договора. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват brutния премиен приход на Групата. Премиите, сторнирани през текущата година, отразяващи корекция на премиен приход, начислен в предходни години, се отразяват като разход на Групата и не намаляват текущия брутен премиен приход.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премийният резерв се състои от частта от записаните брутни премии, която е пресметната, че ще бъде спечелена през следващата финансова година или по-нататъшни финансови периоди.

От базата за изчисление на пренос-премийния резерв (от записаните брутни премии) се изключват разходите за реклама, агентските комисиони, комисионите на брокери и други посредници и аквизиционните разходи, свързани със сключването на застраховките.

Пренос-премийният резерв се изчислява по видове застраховки по метода на точната дата, като се отчита срокът на застрахователните договори и вида на застрахователните премии (еднократни или разсрочени).

Резерви за неизтекли рискове

Резерв за неизтекли рискове се изчислява в случаите, при които очакваната стойност на щетите и разходите, които се отнасят до неизтеклия срок на полици в сила към датата на Отчета за финансовото състояние е по-голяма от пренос-премийния резерв на полиците след приспадането на отсрочени аквизиционни разходи (представена нетно).

Обезщетения

Обезщетения, възникнали по отношение на общо застраховане, включват обезщетения и разходи за обработката им, които са възникнали през финансовата година заедно с изменението в резерва за висящи претенции.

Резервът за висящи претенции включва резерви, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайния разход за уреждане на възникналите претенции, които не са платени към датата на финансови отчет, независимо дали са обявени или не, и свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на претенции. Висящите претенции се оценяват като се преглеждат на индивидуално ниво и допълнително се начислява резерв за възникнали, но необявени предявяване в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, минал опит и тенденции.

Ръководството счита, че брутният резерв за висящи претенции и съответният дял от резерва на презастрахователите са представени справедливо на база на наличната им информация към момента. Окончателното задължение ще се променя в резултат на последваща информация и събития и може да се наложи съществена корекция на първоначално начислената сума. Корекциите в резерва за висящи претенции, установени в предходни години, се отразяват във финансовите отчети за периода, в който са направени корекциите и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва се преглеждат редовно.

Групата представя в Отчета за финансовото състояние Техническите си резерви, нетно от дела на презастрахователите в тях, като те са оповестени подробно в Пояснение 15 „Технически резерви“.

Презастраховане

В обичайната дейност, Групата цедира риск на презастрахователите с цел да намали нетните загуби, чрез диверсификация на риска си. Презастрахователната дейност не отменя директното задължение на Групата към застрахованото лице.

Цедираните премии и възстановяванията по претенции се представят в отчета за печалбата или загубата и за другия всеобхватния доход и отчета за финансовото състояние като брутна стойност.

Договори, при които се прехвърля съществен застрахователен риск се осчетоводяват като застрахователни договори. Възстановимите суми по тях се признават в същата година, в която е възникнало съответното обезщетение.

Активите по презастраховане включват салда, които са дължими от презастрахователните компании за цедираните застрахователни задължения. Възстановимите суми от презастрахователите се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за висящи или уредени щети, свързани с презастрахованите полици. Групата представя в Отчета за финансовото състояние Техническите си резерви, нетно от дела на презастрахователите в тях, като те са оповестени подробно в Пояснение 15 „Технически резерви“

Разходите за презастраховането, свързано с дългосрочните договори, се осчетоводява през целия период на застрахователната полица, като се използват предположения, които съответстват на предположенията за записване на премиите.

Вземанията по презастрахователните договори се оценяват подобно на резерва за висящи щети и оценката на остатъчните и суброгирани вземания се оповестяват по отделно като активи, като за целите на Отчета си за финансовото състояние, Дружеството ги представя нетно, както е оповестено подробно в Пояснение 15 „Технически резерви“. Презастрахователните и други възстановими вземания се оценяват по начин подобен на оценката на висящите претенции.

Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните договори се оценява за обезценка към всяка дата на Отчет за финансовото състояние. Тези активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие, настъпило след първоначалното му признаване, че Групата няма да може да възстанови всичките дължими суми, и че ефектът от събитието върху сумата, която Групата следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерен.

4.4.2. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.5. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.5.1. Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват разходите за комисионни включват начислени комисионни на агенти, посредници и брокери и разходите за участие в резултата, които се начисляват в полза на застрахованите лица при ниска квота на щетимост, разходи за реклама и други.

4.5.2. Административни разходи

Административните разходи включват разходи за възнаграждение на персонала и разходи за амортизации на сгради, офис оборудване, стопански инвентар, както и други административни разходи.

4.6. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

4.7. Нематериални активи

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Права върху интелектуална собственост	15%
• Програмни продукти	50%
• Други нематериални активи	15%
• Сгради	4%

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позициите „Административни разходи” и „Аквизиционни разходи”

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на Имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	4%
• Машини	30%
• Транспортни средства	10%
• Стопански инвентар	15%
• Компютърна техника	50%
• Други	15%

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позициите „Административни разходи” и „Аквизиционни разходи“

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 700 лв.

4.9. Лизинг

Групата като лизингополучател

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Групата.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата:

- използва, когато е възможно, приложимият лихвен процент от последното финансиране от трети страни, коригиран с цел да отрази промените в условията за финансиране, които са настъпили след това последно финансиране; или
- използва лихвен процент състоящ се от безрисковия лихвен процент и надбавка отразяваща кредитния риск свързан с Групата и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута и обезпечения.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в отделна Позиция и са оповестени подробно в Пояснение 6 „Машини и съоръжения“ и Пояснение 7 „Активи с право на ползване“, а задълженията по лизингови договори на Групата към 31 декември 2022 г. са представени детайлно, както следва:

- По отношение на лизинговите задължения към свързани лица, които са в размер на 42 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. 14 хил.лв.) – в Пояснение 26 „Разчети със свързани лица в края на годината“
- По отношение на лизинговите задължения, които не са към свързани лица, които са в размер на 747 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. 81 хил.лв.) – в Пояснение 17.4 „Задължения по лизингови договори“

Групата като лизингодател

Като лизингодател, Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

4.10. Тестове за обезценка на нематериални активи, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата

стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти земя и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им (справедливи) стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата съответно като част от позиция „Финансови приходи“ и „Финансови разходи“.

4.12. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност като добавя разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сключване на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.12.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата
- финансови активи на разположение за продажба.
- финансови активи, държани до падеж (като Групата не притежава такива активи)

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи“, и „Финансови приходи“

Кредити и вземания (както и финансовите активи, държани до падеж)

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи“.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория (Групата не притежава дериватни и/или други хеджиращи инструменти). Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.12.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.13. Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджирането

Деривативните финансови инструменти се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата с изключение на деривативи, определени като хеджиращи инструменти при хеджиране на парични потоци, които изискват специфично счетоводно

третиране. За да отговарят на условията за отчитане на хеджиране, хеджиращото взаимоотношение трябва да отговаря на всички изброени по-долу изисквания:

- съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент;
- ефектът от кредитния риск не е съществена част от промените в стойността, които произтичат от тази икономическа връзка
- коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като този, който произтича от количеството на хеджираната позиция, която Групата действително хеджира, и количеството на хеджиращия инструмент, което Групата действително използва, за да хеджира това количество хеджирани позиции.

Всички деривативни финансови инструменти, използвани за отчитане на хеджирането, се признават първоначално по справедлива стойност и се отчитат по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние.

До степента, до която хеджирането е ефективно, промените в справедливата стойност на деривативи, определени като хеджиращи инструменти в хеджирането на парични потоци, се признават в друг всеобхватен доход и се включват в хеджиращия резерв на паричния поток в собствения капитал. Всяка неефективност в хеджиращите взаимоотношения се признава незабавно в печалбата или загубата.

В момента, когато хеджираната позиция влияе върху печалбата или загубата, печалбата или загубата, признати преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата и се представя като корекция за прекласификация в друг всеобхватен доход. Ако обаче нефинансов актив или пасив е признат в резултат на хеджираната транзакция, печалбите и загубите, признати преди това в друг всеобхватен доход, се включват в първоначалното оценяване на хеджираната позиция.

Ако прогнозната транзакция вече не се очаква да възникне, всяка свързана печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход, се прехвърля незабавно в печалбата или загубата. Ако хеджиращото взаимоотношение престане да отговаря на условията за ефективност, счетоводното отчитане на хеджирането се прекратява и свързаната печалба или загуба се отразява като резерв в собствения капитал, докато се извърши прогнозната транзакция.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен

данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.21.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.15. Дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Групата. Налице е контрол, когато Групата е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

В индивидуалния финансов отчет на Групата инвестициите в дъщерни предприятия, представляващи акции и дялове, се отчитат по себестойност, намалена със загубите от обезценка.

Групата признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента

4.16. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.17. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или консолидираният за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с консолидираният за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Нито към 31 декември 2022 г., нито към 31 декември 2021 г., Групата не е отчитало активи или пасиви като държани за продажба и преустановени дейности.

4.18. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват:

- законови резерви, общи резерви;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана;

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции със собствениците на Групата са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.19. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

4.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете консолидираният на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

Детайлна информация за условните пасиви на Групата е оповестена в Пояснение 32 „Условни активи и условни пасиви“.

4.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани по-долу.

4.21.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава

отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.21.2 Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

4.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.22.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.10). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.22.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2022 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.22.3. Обезценка на вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

4.22.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.22.5. Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период (вж. пояснение 35).

4.22.6. Провизии

Групата е ответник по по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.22.7. Застрахователни резерви

Оценка на несигурността във връзка с техническите резерви

Преценките на Групата за отчетените и неотчетените загуби и определянето на застрахователните резерви и възстановимата стойност на дела на презастрахователя се преглеждат и обновяват постоянно, като корекциите от този преглед се отразяват в

отчета за всеобхватния доход на Групата. Процесът се основава на основното допускане, че миналият опит, коригиран с ефекта от текущите обстоятелства и трендове е подходяща основа за предвиждане на ефекта от бъдещите събития.

Процесът за определяне на допусканията е предназначен за изчисляване на неутралните приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход от застрахователните събития. Източниците на информация, които се използват за допусканията са вътрешно изготвени като се използват задълбочени проучвания, които се провеждат годишно. Допусканията се проверяват, за да се постигне съответствие с наблюдаваните пазарни цени или друга публикувана информация. За допусканията се използва най-вече информацията от текущите трендове и в случаите, при които има недостатъчна информация за изготвянето на надеждна оценка на развитието на щетите се правят по-предпазливи допускания.

Характерът на бизнеса затруднява определянето със сигурност на вероятния изход от определена претенция и цялостния размер на предявените претенции. Всяка предявена претенция се преглежда по отношение на обстоятелствата по обезщетенията, наличната информация от специалистите по ликвидация и исторически доказателства за размера на подобни щети.

Оценките на щетите се преглеждат редовно и се актуализират при наличие на нова информация. Резервите се начисляват на база на наличната текуща информация. Окончателният размер на задълженията, обаче, може да се различава в резултат на последващи събития и наличие на катастрофични събития. Влиянието на множество от обстоятелствата за определяне на окончателните разходи за уреждането на щетите е трудно предсказуемо.

Трудностите при определяне на резервите се различават при различните класове бизнес в зависимост от застрахователните договори, комплексността, обема и значимостта на обезщетенията, определянето на датата на възникване на претенциите и интервалите между датата на възникване и датата на рапортуване.

Резервът по чл. 119, ал. 2, т. 2 от действащия към 31.12.2022 г. КЗ, в частта за предявени, но неизплатени претенции, се определя по метода „щета по щета”. При определяне на резерва в частта за възникнали, но непредявени претенции по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите към 31.12.2022 г. е приложен одобрен метод от страна на Комисията за финансов надзор (КФН), съгласно изискванията на чл. 92 от Наредба №53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд на КФН.

Резервът по чл. 119, ал. 2, т. 3 от КЗ към 31.12.2022 г. е определен по метода на точната дата, като от базата му за изчисление са приспаднати фактическите аквизиционни разходи, съгласно изискванията на чл. 84, ал. 2 от Наредба № 53 от 23.12.2016 г.

Процес за определяне на основните допускания

Основният метод или комбинацията от методи, които се използват, се различават по годината на възникване на застрахователното обезщетение, класа бизнес и наблюдаваното историческо развитие на щетимостта.

Размерът на резерва за възникнали, но необявени претенции е първоначално изчислен брутно и след това се прави отделна калкулация за оценката на дела на дела на презастрахователите в резерва, а в Отчета за финансовото състояние е представен нетно от дела на презастрахователите. Към 31.12.2022 г. резервът за възникнали, но непредявени претенции по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е изчислен съгласно изискванията на чл. 92, ал. 1 от Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд. Използваният метод за изчисление, обосновката за избора му, статистическата информация, въз основа на която са направени изчисленията, както и обосновката на приложените експертни допускания и преценки подробно се описват в мотивирано искане, което се представя в КФН на основание чл. 92, ал. 1 от Наредба № 53 от 23.12.2016 г.

Групата покрива застрахователните рискове с основен квотен презастрахователен договор за основните бизнес линии и, което осигурява сигурна защита за застрахователя при възникване на голям брой малки щети както и единични големи искове. Методът, използван от Групата за изчисляване на резерва, се базира на исторически данни, брутен очакван размер на резерва за възникнали, но непредявени претенции и данни за презастрахователната програма.

4.23. Вземания от пенсионни фондове

4.23.1. Такси и удържки ДПФ

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване и за управление на ДПФ, „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удържат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващото пенсионноосигурително дружество.

- Еднократна встъпителна такса: 9 лв. по индивидуален договор; 7 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора до 100 лица, включително; 3 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора от 101 до 4000 лица, включително; без такса за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора над 4000 лица.
- Удържка от всяка осигурителна вноска:
 - по индивидуален договор с осигурено лице и при сключен в полза на осигуреното лице договор с друг осигурител: от 2.5 до 4.0 на сто в зависимост от размера на вноската;
 - по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция – 3.20 на сто; по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция, при допълнително условие в договора да направи

периодични вноски за период най-малко от 24 месеца – 1.85 на сто; по договор с работодател с размер на вноската над данъчната преференция – 1.85 на сто.

- по договор с работодател в зависимост от броя на осигурените лица:
 - до 1000 лица, включително – 3.20 на сто;
 - от 1001 до 2000 лица, включително – 3.00 на сто;
 - от 2001 до 3000 лица, включително – 1.85 на сто;
 - от 3001 до 4000 лица, включително – 1.70 на сто;
 - над 4000 лица – 0 на сто.
- Удръжка при теглене – такса в размер на 10 на сто от изтегляните средства, но не повече от 20 лева, при всяко изтегляне (изцяло или частично) на натрупаните средства по индивидуалната партида, преди придобиване право на допълнителна пенсия.
- Инвестиционна такса – 7 на сто от реализирания доход от инвестиране на средствата на доброволния пенсионен фонд.

4.23.2. Такси и удръжки ППФ

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на ППФ, „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Професионалния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удръжат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващото пенсионноосигурително дружество.

- удръжка от всяка осигурителна вноска при постъпването ѝ в професионалния пенсионен фонд в размер на 3.75 на сто;
- инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд, в зависимост от периода, през който те са били управлявани от пенсионноосигурителното дружество, в размер на 0.75 на сто годишно;
- такса в размер на 10 лв. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида от ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“ в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО.

4.23.3. Такси и удръжки УПФ

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Професионалния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удръжат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващото пенсионноосигурително дружество.

- удръжка от всяка осигурителна вноска при постъпването ѝ в универсалния пенсионен фонд в размер на 3.75 на сто;
- инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд, в зависимост от периода, през който те са били

управлявани от пенсионноосигурителното дружество, в размер на 0.75 на сто годишно;

- такса в размер на 10 лв. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партия от УПФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“ в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО.

4.24. Капитализирани разходи по договори с клиенти

„ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД отчита като капитализирани разходи по договори с клиенти оставащата за признаване в следващи отчетни периоди част от капитализираните разходи за комисионни възнаграждения, съгласно разработения модел за разсрочването им, както следва:

- 25-месечен период в ППФ
- 41-месечен период в УПФ
- 17-месечен период в ДПФ

5. Нематериални активи

Нематериалните активи на Групата включват: компютърен софтуер, права върху интелектуалната собственост и други. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Комп. софтуер	Права върху инт. собств.	Други	Разходи за придоб. на НА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2022 г.	2 194	76	10	74	2 354
Новопридобити активи, закупени	93	30	-	-	123
Салдо към 31 декември 2022 г.	2 287	106	10	74	2 477
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2022 г.	(1 909)	(65)	(10)	-	(1 984)
Амортизация	(180)	(7)	-	-	(187)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(2 089)	(72)	(10)	-	(2 171)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	198	34	-	74	306

	Комп. софтуер	Права върху инт. собств.	Други	Разходи за придоб. на НА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2021 г.	1 899	76	10	74	2 059
Новопридобити активи, закупени	295	-	-	-	295
Салдо към 31 декември 2021 г.	2 194	76	10	74	2 354

Амортизация

Салдо към 1 януари 2021 г.	(1 882)	(62)	(10)	-	(1 954)
Амортизация	(27)	(3)	-	-	(30)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(1 909)	(65)	(10)	-	(1 984)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	285	11	-	74	370

Увеличението на нематериалните активи през 2022 г. се дължи основно на извършените подобрения на софтуера за оперативна дейност по застрахователни услуги и на нововъведен портал за издаване на удостоверения за застрахователна стойност (УЗС).

Групата няма съществени договорни задължения за придобиване на нематериални активи към 31 декември 2022 г., освен тези, които са свързани с продължаващото подобрение на текущо използвания застрахователен софтуер.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позицията „Административни разходи“.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

През 2018 г. Групата започна да отчита аквизиционни разходи на базата на разпределение на общите си разходи за административни дейности. Оценката е извършена на база реални данни за частта от общите административни разходи, които са свързани с аквизицията. През 2022 г. Групата продължи консистентно да прилага въпросната своя политика, като по отношение на начислената амортизация на нематериалните активи, разпределението е както следва:

- Амортизация, отчетена като част от Административните разходи през 2022 г. в размер на (135) хил. лв. (2021 г.: (21) хил.лв.)
- Амортизация, отчетена като част от Аквизиционните разходи през 2022 г. в размер на (52) хил. лв. (2021 г.: (9) хил.лв.)

6. Имоти, машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Групата включват: компютърна техника и други машини и съоръжения. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Компютър на техника	Активи с право на ползване	Земя и сгради	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2022 г.	507	208	2 211	7	2 933
Новопридобити активи, закупени	23	820	-	425	1 268
Отписани активи	-	(64)	-	-	(64)
	530	964	2 211	432	4 137

Салдо към 31 декември
2022 г.

Амортизация

Салдо към 1 януари 2022 г.	(387)	(132)	(17)	(4)	(540)
Амортизация	(91)	(91)	(51)	(47)	(280)
Отписване на амортизация	-	45	-	-	45
Салдо към 31 декември 2022 г.	(478)	(178)	(68)	(51)	(775)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	52	786	2 143	381	3 362

	Компютърна техника ‘000 лв.	Активи с право на ползване ‘000 лв.	Земя и сгради ‘000 лв.	Други ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2021 г.	389	1 250	-	7	1 646
Новопридобити активи, закупени	118	-	2 211	-	2 329
Отписани активи	-	(1 042)	-	-	(1 042)
Салдо към 31 декември 2021 г.	507	208	2 211	7	2 933
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2021 г.	(266)	(490)	-	(4)	(760)
Амортизация	(121)	(198)	(17)	-	(336)
Отписване на амортизация	-	556	-	-	556
Салдо към 31 декември 2021 г.	(387)	(132)	(17)	(4)	(540)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	120	76	2 194	3	2 393

Отчетната стойност на напълно амортизираните материални активи, които са в употреба към 31.12.2022 г. е 390 хил. лева.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позицията „Административни разходи”.

Групата няма договорно задължение за закупуване на активи, което следва да се погаси през 2023 г. Активите с право на ползване през 2022 г. значително са нараснали спрямо

тези от 2021 г., което се дължи основно на факта, че Групата е сключила нови договори за наем.

Групата не е заложила имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения.

През 2018 г. Групата започна да отчита аквизиционни разходи на базата на разпределение на общите си разходи за административни дейности. Оценката е извършена на база реални данни за частта от общите административни разходи, които са свързани с аквизиция. През 2022 г. и през 2021 г. Групата продължи консистентно да прилага въпросната своя политика, като по отношение на начислената амортизация на машините и съоръженията, разпределението е както следва:

- Амортизация, отчетена като част от Административните разходи през 2022 г. в размер на (77) хил. лв. (2021 г.: (98 хил.лв.), в т.ч. Амортизация на активи с право на ползване в размер на 0 хил. лв. (2021: 0 хил. лв.)
- Амортизация, отчетена като част от Аквизиционните разходи през 2022 г. в размер на (203) хил. лв. (2021 г.: (238) хил.лв.), в т.ч. Амортизация на активи с право на ползване в размер на (91) хил. лв. (2021 г.: (198) хил. лв.).

7. Активи с право на ползване

7.1 Суми, признати в отчета за финансово състояние

	31.12.2022	31.12.2021
	хил. лв.	хил. лв.
Право на ползване върху недвижими имоти	964	208
Задължения по лизинг – права на ползване		
Текущи	189	43
Нетекущи	600	52
	789	95

Лизинговите задължения на Групата към 31 декември 2022 г. са представени детайлно, както следва:

- По отношение на лизинговите задължения към свързани лица, които са в размер на 42 хил. лв. – в Пояснение 26 „Разчети със свързани лица в края на годината“
- По отношение на лизинговите задължения, които не са към свързани лица, които са в размер на 747 хил. лв. – в Пояснение 17.4 „Задължения по лизингови договори“

Отписани активи с право на ползване - недвижими имоти през 2022 г. - 64 хил. лв (2021 г.: 1 042 хил. лв.)

Придобити активи с право на ползване - 820 хил. лв. (2021 г.: 0 хил. лв.).

Към 31 декември 2021 г. лизинговите задължения към свързани лица са 14 хил. лв., а тези, които не са към свързани лица са в размер на 81 хил. лв.

7.2 Суми, признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

	31.12.2022	31.12.2021
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(91)	(198)
Разходи за лихви	(8)	(10)

7.3 Общият паричен поток:

Плащанията във връзка с лизингови договори през 2022 г. по права на ползване са 114 хил. лева. (2021 г.: 193 хил.лв.)

8. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват 32 имота, които се намират в следните градове: гр. София, гр. Бургас, гр. В.Търново, гр. Видин, гр. Враца, гр. Добрич, гр. Козлодуй, гр. Кюстендил, гр. Ловеч, гр. Монтана, гр. Плевен, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра, гр. Сливен, гр. Ст.Загора, гр. Търговище, гр. Хасково и гр. Ямбол, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Модел на справедливата стойност

Извършената преоценка към края на 2022 г. на инвестиционните имоти е ежегодна и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС40. Оценката по справедлива стойност се прави веднъж годишно, към датата на всеки годишен финансов отчет. За да определи справедливата стойност на инвестиционните имоти, ръководството използва услугите на независими оценители.

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности.

За информация относно определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти вижте пояснения 4.11., 4.21.2 и 35.2. Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2022 г.	18 633
Нетно увеличение от промяна на справедливата стойност	2 763
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	21 396

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение по заеми и други задължения на Групата.

Деветнадесет инвестиционни имота са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг през 2022 г. (през 2021 г.: 20 имота са отдавани на оперативен лизинг).

Приходите от наеми за 2022 г., възлизащи на 2 484 хил.лв. (2021 г.: 313 хил. лв.), са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“.

Преките оперативни разходи, свързани с тези имоти (данъци по ЗМДТ, ремонт, охрана и други) са в размер на 74 хил. лева и са отчетени като част от Административните разходи на Групата.

Лизинговите договори са неотменяеми за срок от 5 години от началото на лизинга. Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2022 г.	2 484	9 936	12 420
Към 31 декември 2021 г.	313	1 252	1 565

9. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:		
• <i>Нерегистрирани акции за търговия на публични пазари</i>	1	1
• <i>Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове</i>	93 380	-
	93 381	1
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата		
• <i>Корпоративни облигации</i>	51 373	51 798
• <i>Облигации на Република Румъния, XS2330514899</i>	4 395	6 941
Общо дългосрочни финансови активи	55 768	58 739

Както е оповестено в Пояснение 25 „Сделки със свързани лица“ корпоративните облигации, собственост на Групата, са издадени от мажоритарния му собственик.

9.1. Финансови активи на разположение за продажба

Балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба е представена както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
• <i>Участие в дружество Италианско национално бюро</i>	1	1

1	1
---	---

Поради факта, че дяловете на Италианско национално бюро не са търгувани на свободен пазар, оценката е извършена на база на алтернативни методи, като Ръководството счита, че поради регулатория характер на Италианското национално бюро не съществуват съществени индикации за обезценка.

• Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове	93 380	-
	93 380	-

Групата оценява дългосрочната си капиталова инвестиция, като отчита притежавания дял в нетната стойност на активите на инвестиционния фонд. Към 31.12.2022 г. Инвестиционният фонд притежава котиран капиталови инструменти, оценени по пазарна цена на регулиран финансов пазар, както и парични средства.

9.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата.

Балансовата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата, е представена, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата		
• Корпоративни облигации	51 373	51 798
• Облигации на Република Румъния, XS2330514899	4 395	6 941
	55 768	58 739

Тъй като корпоративните облигации, оповестени по-горе не се търгуват на регулиран пазар и са били обект на частно пласиране, Групата използва други оценъчни техники на база на съпоставими финансови активи, за да определи справедливата им стойност.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи” и ред „Финансови приходи”.

10. Отсрочени данъчни активи/пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/ (активи)	1.яну.22	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31.дек.22
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Инвестиционни имоти	164	-	186	350

Нетекущи активи	164	-	186	350
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(5)	-	(2)	(7)
Нетекущи пасиви	(5)	-	(2)	(7)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(24)	-	(7)	(31)
Задължения към персонала	(1)	-	(5)	(6)
Текущи пасиви	(25)	-	(12)	(37)
Данъчна загуба	(75)	-	(379)	(454)
Нетно отсрочени данъчни пасиви/(активи)	59	-	(207)	(148)

Отсрочените данъци за сравнителния период 2021 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/ (активи)	1.яну.21	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31.дек.21
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Инвестиционни имоти	(49)	-	213	164
Нетекущи активи	(49)	-	213	164
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(5)	2	(2)	(5)
Нетекущи пасиви	(5)	2	(2)	(5)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(20)	-	(4)	(24)
Задължения към персонала	-	-	(1)	(1)
Текущи пасиви	(20)	-	(5)	(25)
Данъчна загуба	-	-	(75)	(75)
Нетно отсрочени данъчни пасиви/(активи)	(74)	2	131	59

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят за преоценките по планове с дефинирани доходи (вж. пояснение 16.2).

Всички отсрочени данъчни активи/пасиви (включително данъчни загуби и други данъчни кредити) са включени в отчета за финансовото състояние.

В случай, че усвояването на отсрочения данъчен актив зависи от бъдещите облагаеми печалби, превишаващи печалбите, възникващи в резултат от обратното проявление на съществуващите облагаеми временни разлики и Групата е претърпяла загуба в текущия или в предходния период в данъчната област, към която се отнася отсроченият данъчен актив, следва да се оповестят сумата на отсрочен данъчен актив и естеството на доказателствата, подкрепящи неговото признаване.

11. Краткосрочни финансови активи

Другите краткосрочни финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции във финансови инструменти, които са държани за търгуване в краткосрочен период.

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):		
• <i>Акции</i>	11 520	55 329
	11 520	55 329

Групата притежава портфейл от акции, които се търгуват на БФБ. Тези акции са съответно от акционерния капитал на следните дружества: Чайкафарма висококачествените лекарства АД – 11 520 хил. лева. Тяхната оценка е извършена в съответствие с изискването на чл. 77а, ал. 1 от Наредба № 53, като за целта са ползвани обявените на съответния регулиран пазар цени на затваряне на датата на приключване на финансовия отчет, публикувани в борсов бюлетин. Оценените акции се търгуват на БФБ и са част от индекса BGBX40.

За информация относно определянето на справедливата стойност на краткосрочните финансови активи вижте пояснение 35.1.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи” и ред „Финансови приходи”.

12. Търговски и други вземания, вкл. застрахователни вземания

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Търговски вземания	33	91
Вземания от застраховани лица и посредници	56 345	53 469
Вземания по презастрахователни договори	5 738	2 983
Съдебни и присъдени вземания	2 434	2 175
Вземания по сключени сделки с акции	-	7 783
Вземания от Гаранционен фонд	1 236	4 524

Други вземания, вкл. и регреси	6 848	4 127
Вземания от пенсионни фондове	39	-
Търговски и други вземания, нетно	72 673	75 152

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски и други вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка.

Към 31.12.2022 г. бруто вземанията от Гаранционния фонд са в размер на 3 577 хил. лв. От тях обезценените вземания са в размер на 2 341 хил. лв.

Към края на 2022 г. Групата има нето вземания от Гаранционен фонд в размер 1 929 хил. лв. (към 31 декември 2021 г.: 5 177 хил. лв.). Тази сума е представена както следва: 693 хил. лв. като част от позицията „Съдебни и присъдени вземания“ и 1 236 хил. лв. - позиция „Вземания от Гаранционен фонд“. Групата е завела искове срещу Гаранционен фонд за възстановяване на недължимо платени суми за обезщетения на пострадали от ПТП с незастраховани автомобили, подлежащи на възстановяване от Гаранционен фонд по чл. 499, ал.5 ок КЗ. От друга страна Гаранционен фонд е ищец по дела за заплащане на дължимата от Групата месечна вноска на основание чл. 520 от КЗ, обект на прихващане. С цел по-точно и обективно представяне на информацията от 31.12.2021 г. Групата започва да представя прихванатите вземания и задължения от Гаранционен фонд разделно.

Към 31 декември 2022 г. Групата няма вземания по сделки с акции . Към 31 декември 2021 г. то отчита такива вземания в размер на 7 783 хил. лв., поради факта, към края на годината не е бил завършен окончателният сетълмент по сделката. Прилаганата счетоводна политика от страна на Групата за признаване на финансови активи е на база на датата на сетълмента, а не на датата на сделката.

Представените по-горе вземания са нетно от начислената обезценка, като в таблицата по-долу е показано движението в обезценката на вземанията:

Начислена обезценка на вземания към 01 януари 2022 г.	(8 979)
Допълнително начислена обезценка през 2022 г.	1 917
Начислена обезценка на вземания към 31 декември 2022 г.	(7 062)
Начислена обезценка на вземания към 01 януари 2021 г.	(4 603)
Допълнително начислена обезценка през 2021 г.	(4 376)
Начислена обезценка на вземания към 31 декември 2021 г.	(8 979)

Описаната по-горе обезценка е разпределена по различните класове вземания, както следва по-долу:

	2022			2021		
	Брутна стойност ‘000 лв.	Обезценка ‘000 лв.	Нетна стойност ‘000 лв	Брутна стойност ‘000 лв.	Обезценка ‘000 лв.	Нетна стойност ‘000 лв
Търговски вземания	33	-	33	91	-	91
Вземания от застраховани лица и посредници	56 592	247	56 345	53 703	234	53 469
Вземания по презастрахователни договори	5 738	-	5 738	2 983	-	2 983
Съдебни и присъдени вземания	4 146	1 712	2 434	3 913	1 738	2 175
Вземания по сключени сделки с акции	-	-	-	7 783	-	7 783
Вземания от Гаранционен фонд	3 577	2 341	1 236	7 938	3 414	4 524
Други вземания, вкл. и регреси	9 611	2 763	6 848	7 720	3 593	4 127
Вземания от пенсионни фондове	39	-	39	-	-	-
	79 736	7 063	72 673	84 131	8 979	75 152

13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	10 416	6 520
- евро	1 500	20 162
-долари	6	22 761
- швейцарски франкове	1	1
- румънска лея	3	2
Пари и парични еквиваленти	11 926	49 446

14. Собствен капитал

14.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Групата се състои от 20 300 000 на брой напълно платени обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с

право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Групата.

	2022	2021
Брой издадени и напълно платени акции	20 300 000	20 300 000

	31 декември 2022	31 декември 2022	31 декември 2021	31 декември 2021
	Брой акции	%	Брой акции	%
Търговска лига – ГАЦ АД	17 458 001	86	17 458 001	86
Г-н Тихомир Каменов	2 029 999	10	2 029 999	10
Други акционери	812 000	4	812 000	4
Общо брой акции	20 300 000	100	20 300 000	100

14.2. Други резерви

	Законови резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Преоценъчен резерв на фин. активи по спр. стойност	Резерв за гарантиране на brutните вноски	Резерв за гарантиране на минималната доходност	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2022 г.	2 163	32	-	-	-	2 195
Друг всеобхватен доход за годината	-	(2)	522	-	-	520
Увеличение на специализираните резерви на пенсионноосигурителното дружество	-	-	-	104	118	222
Салдо към 31 декември 2022 г.	2 163	30	522	104	118	2 937

	Законови резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2021 г.	2 163	17	2 180
Друг всеобхватен доход за годината	-	15	15
Салдо към 31 декември 2021 г.	2 163	32	2 195

15. Технически резерви

В таблицата по-долу е представена информация за брутната стойност на техническите резерви, делът на презастрахователите в техническите резерви и нетната стойност на техническите резерви към 31 декември 2022 и към 31 декември 2021 г. и тяхното изменение, съответно през 2022 г. и 2021 г.

	Пренос- премиен резерв ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания ‘000 лв.	Резерв за неизтекли рискове ‘000 лв.	Пренос- премиен резерв цедиран ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания цедиран ‘000 лв.	Общо технически резерви, нетно ‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2022 г.	107 507	190 530	254	(39 468)	(76 747)	182 076
Заделен/(отписан)	2 243	36 564	(129)	(11 603)	(25 627)	1 448
Салдо към 31 декември 2022 г.	109 750	227 094	125	(51 071)	(102 374)	183 524

	Пренос- премиен резерв ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания ‘000 лв.	Резерв за неизтекли рискове ‘000 лв.	Пренос- премиен резерв цедиран ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания цедиран ‘000 лв.	Общо технически резерви, нетно ‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2021 г.	93 802	141 901	-	(28 315)	(54 874)	152 514
Заделен/(отписан)	13 705	48 629	254	(11 153)	(21 873)	29 562
Салдо към 31 декември 2021 г.	107 507	190 530	254	(39 468)	(76 747)	182 076

В таблицата по-долу е представена информация за брутната стойност на техническите резерви, делът на презастрахователите в техническите резерви и нетната стойност на техническите резерви по линии на бизнес към 31 декември 2022 г.

	Пренос- премиен резерв ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания ‘000 лв.	Резерв за неизтекли рискове ‘000 лв.	Пренос- премиен резерв цедиран ‘000 лв.	Резерв за предстоящи плащания цедиран ‘000 лв.	Общо технически резерви, нетно ‘000 лв.
Застраховка "Злополука"	63	37	-	-	-	100
Застраховка "Заболяване"	445	218	125	-	-	788
Застраховка на сухопътни превозни средства, без	697	506	-	-	-	1 203

релсови превозни средства						
Застраховка на товари по време на превоз	-	3	-	-	(2)	1
Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	315	71	-	(147)	(46)	193
Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	73 387	219 596	-	(34 193)	(98 212)	160 578
Застраховка "Обща Гражданска Отговорност"	7 068	464	-	(6 510)	(187)	835
Застраховка „Гаранции“	27 774	6 199	-	(10 221)	(3 927)	19 825
Застраховка „Помощ при пътуване“	1	-	-	-	-	1
	109 750	227 094	125	(51 071)	(102 374)	183 524

В таблицата по-долу е представена информация за брутната стойност на техническите резерви, делът на презастрахователите в техническите резерви и нетната стойност на техническите резерви по линии на бизнес към 31 декември 2021 г.

	Пренос- премиен резерв	Резерв за предстоящи плащания	Резерв за неизтекли рискове	Пренос- премиен резерв цедиран	Резерв за предстоящи плащания цедиран	Общо технически резерви, нетно
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Застраховка "Злополука"	63	32	-	-	-	95
Застраховка "Заболяване"	391	113	254	-	-	758
Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	606	388	-	-	-	994
Застраховка на товари по време на превоз	-	1	-	-	(1)	-
Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	230	245	-	(113)	(142)	220

Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	71 696	184 698	-	(24 888)	(73 705)	157 801
Застраховка "Обща Гражданска Отговорност"	6 868	561	-	(6 316)	(376)	737
Застраховка „Гаранции“	27 653	4 492	-	(8 151)	(2 523)	21 471
Застраховка „Помощ при пътуване“	-	-	-	-	-	-
	107 507	190 530	254	(39 468)	(76 747)	182 076

В таблицата по-долу е представена информация за техническите резерви на Групата по държави на операции към 31 декември 2022 г.

	Пренос- премиен резерв	Резерв за предстоящи плащания	Резерв за неизтекли рискове	Пренос- премиен резерв цедиран	Резерв за предстоящи плащания цедиран	Общо технически резерви, нетно
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Република България	78 658	164 070	125	(39 238)	(92 126)	111 489
Република Гърция	1 109	12 434	-	(113)	(913)	12 517
Република Италия	28 099	49 530	-	(9 980)	(8 377)	59 272
Република Испания	1 884	1 060	-	(1 740)	(958)	246
	109 750	227 094	125	(51 071)	(102 374)	183 524

В таблицата по-долу е представена информация за техническите резерви на Групата по държави на операции към 31 декември 2021 г.

	Пренос- премиен резерв	Резерв за предстоящи плащания	Резерв за неизтекли рискове	Пренос- премиен резерв цедиран	Резерв за предстоящи плащания цедиран	Общо технически резерви, нетно
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Република България	76 682	139 503	254	(31 317)	(69 528)	115 594
Република Гърция	1 004	11 283	-	-	-	12 287
	28 634	39 450	-	(6 980)	(6 929)	54 175

Република Италия					
Република Испания	1 187	294	-	(1 171)	(290)
	107 507	190 530	254	(39 468)	(76 747)
					182 076

16. Възнаграждения на персонала

16.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(5 661)	(5 127)
Разходи за социални осигуровки	(696)	(566)
Разходи за пенсии – планове с дефинирани доходи	(15)	(17)
Разходи за персонала	(6 372)	(5 710)

16.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсиониране	64	46
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	64	46
Текущи:		
Възнаграждения по Кодекса на труда	272	227
Провизия за обезщетения по Кодекса на труда за неизползвани отпуски	206	137
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	478	364

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2023 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	46	45
Разходи за текущ трудов стаж	-	(17)
Актюерски (печалби)/загуби	18	18
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	64	46

Основните актюерски предположения, използвани при определяне на задължението за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране, са: среден процент на текучество – 9.23%, норма на дисконтиране – 1.5%, бъдещи увеличения на заплатите – 2%. Към края на 2022 г. средната срочност на пенсионното задължение е 28 години.

17. Търговски и други задължения (вкл. задължения по презастрахователи операции)

17.1. Търговски и други задължения

Текущи:	2022	2021
Търговски задължения	344	328
Данъчни задължения	5 343	5 000
Задължения за комисионни	9 336	8 915
Задължения към Гаранционен и Обезпечителен фонд	2 410	2 079
Задължения по прихващания с Гаранционен фонд	3 577	7 938
Други задължения	559	546
Текущи търговски и други задължения	21 569	24 806

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Данъчните задължения на Групата, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 5 343 хил.лв. (към 31 декември 2021 г.: 5 000 хил.лв.), включват и задължения за Данък върху премиите във връзка с дейността на Групата на базата на принципа на свободното предоставяне на услуги (Freedom of Services) в Република Гърция, Република Италия и Република Испания.

Задълженията за комисионни, които към 31 декември 2022 г. са на стойност от 9 336 хил. лв. (към 31 декември 2021 г.: 8 915 хил. лв.) се състоят от падежирали задължения към брокери и агенти в размер на 1 780 хил. лв. (към 31 декември 2021 г.: 1 426 хил.лв.) и начислени задължения за комисионни по записани премии в размер на 7 556 хил. лв. (към 31 декември 2021 г.: 7 489 хил.лв.).

Задълженията към Гаранционен и Обезпечителен фонд, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 2 410 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. – 2 079 хил.лв) са свързани с текущи задължения за вноски към Гаранционния фонд в размер на 994 хил. лв. дължими до февруари 2023 г. и задължения към Обезпечителния фонд в размер на 1 416 хил.лв дължими до май 2023 г.

Задължения по прихващания с Гаранционен фонд са подробно описани в т.12 Търговски и други вземания, вкл. и застрахователни вземания.

17.2. Задължения по презастрахователи операции

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Задължения по презастрахователни договори	12 234	7 397
Суми удържани от презастраховащи по презастрахователни договори	17 931	14 919
	30 165	22 316

Оповестените по-горе суми, удържани от презастраховащи по презастрахователни договори, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 17 931 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. – 14 919 хил .лв.), са свързани от една страна с условия по новосключен през 2020 г. договор за квотно презастраховане по една от значимите линии на бизнес на Групата. Въпросните задължения не са текущо дължими от Групата и са обект на погасяване /амортизация в рамките на живота на презастрахователния договор във връзка с участието на презастрахователя в изплатените претенции през следващите години. Описаните по-горе задължения са свързани с презастрахователния договор, който е активен и през 2022 г. Другата част от оповестените по-горе суми са свързани с поддържан депозит от презастрахователи съгласно условия по действащ от декември 2022 г. квотен презастрахователен договор с влизания и излизания на резервите за щети и премийните резерви.

17.3. Споразумение за хеджиране на валутен риск

Към 31.12.2022 г. Групата не е използвала деривативни финансови инструменти, за да хеджира определени рискови експозиции, тъй като инвестиционният му портфейл не е изложен на такъв риск. През м.12.2021 г. Групата е сключила договор за валутна кол опция върху валутната двойка EUR/USD с цел хеджиране на валутния риск, произтичащ от нетната експозиция в щатски долари. Задължението на Групата по посочения по-горе договор към 31.12.2021 г. е бил в размер на 1 369 хил.лв.

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Задължения по други финансови пасиви	-	1 369
	-	1 369

Във връзка с продължителността на действието на актива Групата е признала разсрочено на разход платената премия за периода на действие на споразумението, а неамортизираната част – като актив. Договорът за хеджиране на валутния риск чрез дълга кол опция е изтекъл към 31.12.2022 г., като същата не е упражнена поради това, че през целия срок на действие на договора, кол опцията е била „извън пари“.

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	-	1 365
	-	1 365

17.4. Задължения по лизингови договори

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи задължения по лизингови договори	573	45
Текущи задължения по лизингови договори	174	36
	747	81

Оповестените тук лизингови задължения са във връзка с лизингови задължения по използвани от Групата имоти в страната, които се използват от страна на Групата като фронт офиси (агенции). Останалата част от лизинговите задължения, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 42 хил.лв. (към 31 декември 2021 г.: 14 хил.лв.) са към свързани лица и са описани в Пояснение 26 „Разчети със свързани лица към края на годината“.

18. Приходи от застрахователни дейности

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Записани брутни премии от застраховки	206 423	200 059
Отстъпени премии на презастраховател	(78 139)	(78 227)
	128 284	121 832

Записаните брутни премии са разпределени по линии на бизнес както следва:

Класове застраховки	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

• Застраховка "Злополука"	155	154
• Застраховка "Заболяване"	826	727
• Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	1 584	1 490
• Застраховка на товари по време на превоз	39	18
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	762	686
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	173 494	170 126
<i>в т.ч. по ГО на автомобилистите</i>	<i>173 422</i>	<i>170 070</i>
<i>в т.ч. по ГО на превозвача</i>	<i>72</i>	<i>56</i>
• Застраховка "Обща Гражданска Отговорност"	1 983	9 945
• Застраховка „Гаранции“	27 574	16 908
• Застраховка „Помощ при пътуване“	6	5
	206 423	200 059

Отстъпените премии на презастрахователи по линии на бизнес са представени в таблицата по-долу:

Класове застраховки	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
• Застраховка „Товари по време на превоз“	(28)	(9)
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	(335)	(266)
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	(62 954)	(58 107)
<i>в т.ч. по ГО на автомобилистите</i>	<i>(62 920)</i>	<i>(58 085)</i>
<i>в т.ч. по ГО на превозвача</i>	<i>(34)</i>	<i>(22)</i>
• Застраховка „Гаранции“	(14 062)	(11 335)
• Застраховка „Обща ГО“	(760)	(8 510)
	(78 139)	(78 227)

В таблицата по-долу е представена информация за размера на брутните записани премии по държави на операции на Групата

Класове застраховки	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Република България	142 220	134 481
Република Гърция	6 652	4 078
Република Италия	53 505	59 335
Република Испания	4 046	2 165
	206 423	200 059

19. Други приходи, вкл. от презастрахователни операции

19.1 Приходи от презастрахователни операции

Групата е страна по различни презастрахователни договори и през 2022 г. и 2021 г. е реализирало следните приходи от извършени операции по пасивно презастраховане:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от участие в претенции от презастрахователи	22 141	22 873
Приходи от комисионни по презастрахователни договори	27 850	19 003
Приходи от участието в положителния резултат по презастрахователни договори	31	43
	50 022	41 919

В таблицата по-долу е представена детайлна информация от участието на презастрахователи в изплатени претенции от страна на Групата по линии на бизнес през 2022 г. и 2021 г.

Класове застраховки	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	143	15
• Застраховка „Товари по време на превоз“	9	-
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	21 989	22 858
	22 141	22 873

В таблицата по-долу е представена детайлна информация за получените комисионни от презастрахователи от страна на Групата по линии на бизнес през 2022 г. и 2021 г.

Класове застраховки	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
• Застраховка „Товари по време на превоз“	21	11
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	114	90
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	26 889	18 034
• Застраховка „Гаранции“	799	623
• Застраховка „Обща ГО“	27	245
	27 850	19 003

19.2 Други приходи

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от регресни искиове	1 390	1 415
Приходи от наеми	465	304
Други приходи	2 651	2 635

4 506 4 354

В таблицата по-долу е представена информация за приходите по регресни искове (във връзка със съпричиняване на застрахователното събитие или нарушение на изискванията на застрахователния договор) по линия на бизнес през 2022 г. и 2021 г.

Класове застраховки	2022	2021
	‘000	‘000
	лв.	лв.
• Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	116	122
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	1 274	1 293
	1 390	1 415

20. Изплатени обезщетения, нетно от презастраховане

Изплатените обезщетения на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Изплатени обезщетения	(92 295)	(77 766)
Разходи за ликвидация на претенции	(6 981)	(4 479)
	(99 276)	(82 245)

В таблицата по-долу е представена информация за изплатените обезщетения по видове застраховки през 2022 г. и 2021 г.:

Класове застраховки	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
• Застраховка "Злополука"	(20)	(34)
• Застраховка "Заболяване"	(634)	(814)
• Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	(794)	(890)
• Застраховка "Помощ при пътуване"	(1)	(1)
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	(276)	(68)
• Обща гражданска отговорност	(11)	(11)
• Гаранции	(139)	(13)
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на МПС	(90 420)	(75 935)
<i>в т.ч. по ГО на автомобилистите</i>	<i>(90 402)</i>	<i>(75 913)</i>
<i>в т.ч. по ГО на превозвача</i>	<i>(18)</i>	<i>(22)</i>
	(92 295)	(77 766)

Разходите за ликвидация във връзка с настъпили претенции от страна на Групата, които през 2022 г. са в размер на (6 981) хил. лв. (2021 г.: (4 479) хил.лв.) са свързани единствено с претенции по Застраховка „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“.

21. Административни и аквизиционни разходи

21.1 Административни разходи

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за материали, различни от аквизиционни разходи	(579)	(170)
Разходи за наеми	(5)	(1)
Разходи за правни услуги	(430)	(434)
Други разходи за услуги, различни от аквизиционни разходи	(2 671)	(1 670)
Разходи за заплати и осигуровки	(4 866)	(4 116)
Разходи за амортизация	(312)	(122)
Разходи за данъци и такси	(2 160)	(1 419)
Други разходи	(2 965)	(2 975)
	(13 988)	(10 907)

През 2018 г. Групата започна да отчита аквизиционни разходи на базата на разпределение на общите си разходи за административни дейности. Оценката е извършена на база реални данни за частта от общите административни разходи, които са свързани с аквизиция. През 2022 г. и през 2021 г. Групата продължи консистентно да прилага въпросната своя политика, като по отношение на начислената амортизация разпределението е както следва:

- Амортизация на нематериални активи, отчетена като част от Административните разходи през 2022 г. е в размер на (135) хил. лв. (2021 г.: (21) хил.лв.)
- Амортизация на машини и съоръжения, отчетена като част от Административните разходи през 2022 г. в размер на (77) хил. лв. (2021 г.: (98) хил.лв)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2022 г. е в размер на 188 хил. лв. (Мазарс ООД – 117 хил. лв.; Ековис Одит България ООД - 71 хил. лв.). Договореното възнаграждение за 2021 г. възлиза на 167 хил. лв. (Мазарс ООД – 106 хил. лв.; Одитконсулт ООД - 61 хил. лв.).

През годината Мазарс ООД е предоставило данъчни услуги на обща стойност от 2 хил. лв. Освен описаните по-горе услуги, от одиторските дружества не са предоставяни други услуги, несвързани с одита, с изключение на договорени процедури във връзка с проверката и заверката по чл. 126, ал. 3 от КЗ на годишните справки по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2 от Наредба № 53 и за проверка и заверка на образците с годишни количествени данни по чл. 304, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2015/35. Възнаграждението за тях е включено в посочената по-горе сума за одит.

21.2 Аквизиционни разходи

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за комисиони	(35 430)	(31 980)
Други аквизиционни разходи	(5 883)	(5 917)
• В т.ч. разходи за реклама	(389)	(335)
• В т.ч. други аквизиционни разходи	(5 494)	(5 582)
	(41 313)	(37 897)

През 2018 г. Групата започна да отчита аквизиционни разходи на базата на разпределение на общите си разходи за административни дейности. Оценката е извършена на база реални данни за частта от общите административни разходи, които са свързани с аквизиция. През 2022 г. и през 2021 г. Групата продължи консистентно да прилага въпросната своя политика, като по отношение на разходите за амортизация, разпределението е следното:

- Амортизация на нематериални активи, отчетена като част от Аквизиционните разходи през 2022 г. в размер на (52) хил. лв. (2021 г.: (9) хил.лв.).
- Амортизация на машини и съоръжения, отчетена като част от Аквизиционните разходи през 2022 г. в размер на (203) хил. лв. (2021 г. (238) хил.лв.), в т.ч. Амортизация на активи с право на ползване в размер на (91) хил. лв. (2021: (198) хил. лв.).

22. Други разходи

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи по отписани премии за минали години	(7 543)	(6 796)
	(7 543)	(6 796)

В таблицата по-долу е представена информация за разходите по отписани премии от минали години по линии на бизнес през 2022 г. и 2021 г.

Класове застраховки	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
• Застраховка "Злополука"	(6)	(2)
• Застраховка "Заболяване"	(51)	(24)
• Застраховка на сухопътни превозни средства,	(35)	(56)
без релсови превозни средства		
• Застраховка "Пожар" и "Природни Бедствия"	(3)	(7)
• Застраховка "Гаранции"	(47)	(261)
• Застраховка ГО, свързана с притежаването и	(7 370)	(6 438)
използването на МПС		
в т.ч. по ГО на автомобилистите	(7 365)	(6 426)
• Застраховка "Обща Гражданска Отговорност"	(31)	(8)
	(7 543)	(6 796)

23. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за лихви	(1 443)	(11)
Разходи от операции с финансови инструменти	(28 685)	(65 526)
Разходи за обезценка на вземания	(3 602)	(4 376)
Загуба от обезценка на инвестиционни имоти	-	(511)
Разходи за обезценка ПОД	-	-
Други финансови разходи	(2 120)	(10 106)
Финансови разходи	(35 850)	(80 530)

Като част от другите финансови разходи са представени и разходите за валутната преоценка в размер на 441 хил. лв. (2021 г.: 8 151 хил. лв.), както и разходите по управление на инвестициите в размер на 230 хил. лв. (2021 г.: 1 774 хил. лв.)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от лихви	1 430	1 383
Приходи от операции с финансови инструменти	15 717	67 863
Печалби от преоценка на инвестиционни имоти	2 595	2 643
Приходи от дивиденди от публично търгувани ценни книжа	6	228
Други финансови приходи	2 257	11 834
Финансови приходи	22 005	83 951

В оповестените по-горе Други финансови приходи са включени приходите от валутна преоценка, които през 2022 г. са в размер на 2 257 хил. лв. (2021 г.: 11 834 хил.лв.)

24. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2021 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Корпоративен данък, в т.ч.:	60	(207)

Разход за данък, признат в отчета за печалбата или загубата	(118)	(207)
Разход за данък, признат в другия всеобхватен доход	(58)	-
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(177)	(207)
Разходи за данъци върху дохода	(117)	(414)
Разход за данък, признат в отчета за печалбата или загубата	(59)	(414)
Разход за данък, признат в другия всеобхватен доход	(58)	-

Пояснение 10 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

25. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, дружества под общ контрол ключов управленски персонал. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Следните случаи са пример за сделки, които се оповестяват, ако са сключени със свързани лица:

- застрахователни услуги
- покупко-продажба на имоти и други активи;
- наеми;
- други

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Сделки със собственици		
• В т.ч. разходи за наем (платени лизингови задължения)	21	149
• В т.ч. Приходи по отписан Актив с право на ползване	-	23
• В т.ч. Приходи от застраховки	144	149
• В.т.ч. Приходи от лихви	1 430	1 383
• В.т.ч. Приходи от наем	245	71
• В.т.ч. Покупка на имот	-	8 589
• В.т.ч. Продажба на акции	70 270	-
• В т.ч. Други разходи	11	1
Сделки с дружества под общ контрол		
• В т.ч. разходи за наем (платени лизингови задължения)	7	7
• В т.ч. Приходи от застраховки	60	34
• В.т.ч. Приходи от наем	144	113
• В т.ч. Други разходи	1	-

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	1 405	986
Разходи за социални осигуровки	68	41
Общо краткосрочни възнаграждения	1 473	1 027
Общо възнаграждения	1 473	1 027

26. Разчети със свързани лица в края на годината

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Вземания от:		
Текущи вземания от:		
- собственици	85	72
- други свързани лица под общ контрол	1 423	888
Общо текущи вземания от свързани лица	1 508	960
Общо вземания от свързани лица	1 508	960

Нетекущи задължения към:		
- собственици	27	-
- други свързани лица под общ контрол	-	7
Общо нетекущи задължения към свързани лица	27	7
Текущи задължения към:		
- собственици	15	3
- други свързани лица под общ контрол	125	48
- пенсионни фондове	1	-
- ключов управленски персонал	108	78
Общо текущи задължения към свързани лица	249	129
Общо задължения към свързани лица	276	136

Към 31.12.2022 г. Групата притежава корпоративни облигации на мажоритарния акционер в размер на 51 373 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. – 51 798 хил. лв.), като те са дългосрочни облигации и са посочени в пояснение 9.

Към 31.12.2022 г. Групата има вземания от собственици –вземания по застрахователни договори в размер на 55 хил. лв. и вземания по наем в размер на 30 хил. лв..

Към 31 декември 2022 г. задължения към други свързани лица под общ контрол в размер на 125 хил.лв. (към 31 декември 2021 г. - 55 хил.лв.), от които 7 хил. лв. представляват лизингови задължения.

Останалите лизингови задължения на Групата, не към свързани лица, които към 31 декември 2022 г. са на стойност 747 хил.лв. (към 31 декември 2021 г. 81 хил.лв.), са оповестени в Пояснение 17.4 „Задължения по лизингови договори“.

Към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г. Групата няма просрочени задължения и несъбираеми вземания от свързани лица.

През 2022 година Групата е осъществила сделка със собственик – продажба на акции в размер на 70 720 хил.

През 2022 година Групата е предоставила краткосрочни заеми към собственици с лихвени проценти по тях 2 % и 3 %. Към 31.12.2022 Групата няма вземания по тези заеми.

27. Инвестиции в дъщерни предприятия

През 2021 г. Групата учреди ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве ЕАД с регистриран акционерен капитал в размер на 7 400 хил. лева. Пенсионното дружество получи лиценз за осъществяване на пенсионноосигурителна дейност, като Дружеството-майка увеличава неговия капитала с 1 200 хил. лв. до 8 600 хил. лева към 31.12.2021 г. През 2022 г. Групата като едноличен собственик на капитала на ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве ЕАД, многократно увеличава инвестицията си в дъщерното дружество чрез директни вноски за увеличение на регистрирания капитал в размер на 1 580 хил. лева, както и чрез вноски в Премияен резерв в размер на 1 620 хил. лева и във Фонд Резервен в размер на 610 хил. лв. Към 31.12.2022 г. размерът на регистрирания капитал на пенсионното дружество е 10 180 хил.лв.

28. Капитализирани разходи по договори с клиенти

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Капитализирани разходи по договори с клиенти в началото на периода	-	-
Капитализирани разходи през периода	192	
Разходи за амортизация, отчетени през периода	(29)	-
Капитализирани разходи по договори с клиенти в края на периода	163	-

Като капитализирани разходи по договори с клиенти е отчетена оставащата за признаване в следващи отчетни периоди част от капитализираните разходи за комисионни възнаграждения, съгласно разработения от Групата модел за разсрочването им, както следва:

- 25-месечен период в ППФ
- 41-месечен период в УПФ
- 17-месечен период в ДПФ

Съответно капитализираните разходи за комисионни на осигурителните посредници по фондове към 31 декември 2022 г. са както следва:

Капитализирани разходи за комисионни на осигурителните посредници за УПФ – 91 хил. лева

Капитализирани разходи за комисионни на осигурителните посредници за ППФ – 49 хил. лева

Капитализирани разходи за комисионни на осигурителните посредници за ДПФ – 23 хил. лева

29. Разходи за бъдещи периоди

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Предплатена реклама и други	16	1

30. Специализирани резерви

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Резерв за гарантиране на brutните вноски УПФ	104	-
Резерв за гарантиране на минималната доходност УПФ	104	-
Резерв за гарантиране на минималната доходност ППФ	14	-
Общо задължения	222	-

31. Приходи от управление на пенсионните фондове

За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване и за управление на пенсионните фондове и фонда за извършване на плащания, Групата събира такси и удръжки.

Приходи, свързани с управлението на Професионален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Приходи от Професионален пенсионен фонд		
Такса от осигурителни вноски	19	-
Инвестиционна такса	6	-
Общо	25	-

Приходи, свързани с управлението на Универсален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Приходи от Универсален пенсионен фонд		

Такса от осигурителни вноски	127	-
Инвестиционна такса	96	-
Общо	223	-

Приходи, свързани с управлението на Доброволен пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Приходи от Доброволен пенсионен фонд		
Такса от осигурителни вноски	50	-
Встъпителна такса	27	-
Такса за изтегляне на суми	2	-
Общо	79	-

32. Условни активи и условни пасиви

Групата, както и всички други застрахователни институции, е обект на съдебни спорове в хода на обичайната си дейност. Групата не смята, че изходът от тези спорове ще има съществен ефект върху неговата печалба или загуба, и цялостното му финансово състояние. Крайна оценка за резултата от такива съдебни спорове трудно може да бъде дадена предварително, тъй като съществува възможност за обжалване на постановените решения от първата инстанция пред по-горна, което е предпоставка за постановяването на различно от вече постановеното решение, както и да бъдат извършени промени в размерите на претенциите. Същевременно, процедурно, окончателното решаване на такива спорове, продължава във времето до няколко години.

Данъчните органи могат да проверят финансовите отчети и документация за пет последователни данъчни години от текущия период и могат да налагат допълнителни санкции. На Ръководството на Групата не са известни никакви обстоятелства, които биха могли да доведат до значителни задължения в тази област.

Във връзка със законоустановено изискване, застрахователите, които предлагат задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, представят банкова гаранция в съответствие с Устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ). Групата е наредител по безусловна, неотменима, делима и платима на предявяване в срок от 6 години банкова гаранция в размер на 600 хил. евро (шестстотин хиляди евро), в полза на НББАЗ.

33. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:			
Акции	9.1	1	1
Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове	9.1	93 380	-

		93 381	1
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
Държавни ценни книжа	9.2	4 395	6 941
Корпоративни облигации	9.2	51 373	51 798
Акции	11	11 520	55 329
		<u>67 288</u>	<u>107 127</u>
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания, вкл. застрахователни вземания	12	72 673	75 152
Вземания от свързани лица	26	1 508	960
Пари и парични еквиваленти	13	11 926	49 446
Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	17.3	-	1 365
		<u>86 107</u>	<u>126 923</u>

Финансови пасиви	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Технически застрахователни резерви, нетно от презастраховане	15	183 524	182 076
Пенсионни и други задължения към персонала	16.2	542	410
Търговски и други задължения	17.1	21 569	24 806
Задължения по лизингови договори	17.4	747	81
Задължения към свързани лица	26	276	135
Задължения по други финансови пасиви	17.3	-	1 369
Задължения по презастрахователни договори	17.2	30 165	22 316
		<u>236 823</u>	<u>231 193</u>

Вижте пояснение 4.12 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 31. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 30.

34. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата, вижте пояснение 33. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

34.1 Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

34.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева, евро и щатски долари.

Групата се стреми да ограничава транзакциите си в щатски долари, британски лири и други валути с цел да намали валутния си риск.

Финансовите активи, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на 2022 г. и 2021 г., са представени, както следва:

	Валутен клас					Общо ‘000
	BGN ‘000	EUR ‘000	USD ‘000	CHF ‘000	RON ‘000	
31 декември 2022 г.						
Краткосрочни финансови активи	11 520	93 380	-	-	-	104 900
Търговски и други вземания	58 820	13 853	-	-	-	72 673
Вземания от свързани лица	90	1 418	-	-	-	1 508
Дългосрочни финансови активи	51 373	4 396	-	-	-	55 769
Пари и парични еквиваленти	10 416	1 500	6	1	3	11 926
Общо излагане на риск	132 219	114 547	6	1	3	246 776

	Валутен клас					Общо ‘000
	BGN ‘000	EUR ‘000	USD ‘000	CHF ‘000	RON ‘000	
31 декември 2021 г.						
Краткосрочни финансови активи	5 075	4 647	45 607	-	-	55 329
Търговски и други вземания	61 869	13 283	-	-	-	75 152
Вземания от свързани лица	76	884	-	-	-	960
Дългосрочни финансови активи	51 798	6 942	-	-	-	58 740
Пари и парични еквиваленти	6 520	20 162	22 761	1	2	49 446

Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	-	1 365	-	-	1 365
Общо излагане на риск	125 338	47 283	68 368	1	2 240 992

Финансовите пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на 2022 г. и 2021 г., са представени, както следва:

31 декември 2022 г.	Валутен клас		
	BGN ‘000	EUR ‘000	Общо ‘000
Технически резерви, нетно от презастраховане	111 489	72 035	183 524
Задължения към персонала	542	-	542
Търговски и други задължения	21 569	-	21 569
Задължения по лизингови договори	747	-	747
Задължения към свързани лица	276	-	276
Задължения по презастрахователни договори	-	30 165	30 165
	134 623	102 200	236 823

31 декември 2021 г.	Валутен клас		
	BGN ‘000	EUR ‘000	Общо ‘000
Технически резерви, нетно от презастраховане	115 595	66 481	182 076
Задължения към персонала	410	-	410
Търговски и други задължения	24 806	-	24 806
Задължения по лизингови договори	81	-	81
Задължения към свързани лица	135	-	135
Задължения по други финансови пасиви	-	1 369	1 369
Задължения по презастрахователни договори	-	22 316	22 316
	141 072	90 166	231 193

Извършва се редовен контрол върху елементите на баланса с цел минимизиране излагането на валутно-курсов риск.

34.1.2 Други ценови рискове

Групата е изложено и на други ценови рискове във връзка с притежавани публично търгувани акции, облигации и участието му в Италианското национално бюро. (вж. пояснение 9.1).

Публично търгуваните акции са класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

За целите на управлението на ценовия риск, произтичащ от инвестиции Групата се стреми да инвестира в различни нискорискови финансови активи.

34.1.3. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. В Групата няма значителна концентрация на кредитен риск. Групата е

установила политики, подsigуряващи извършването на продажби на клиенти с подходяща кредитна история.

Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Държавни ценни книжа	4 395	6 941
Нерегистрирани книжа	1	1
Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове	93 380	-
Борсово търгувани акции	11 520	55 329
Борсово нетърговани Корпоративни облигации	51 373	51 798
Пари и парични еквиваленти	11 926	50 255
Балансова стойност	172 595	164 324

Групата не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

В Таблицата по-долу е представена информация за рейтинга на всички финансови активи на Групата към 31 декември 2022 г.:

	Рейтинг Клас					Общо ‘000
	A ‘000	A- ‘000	BBB ‘000	BB ‘000	Без Рейтинг ‘000	
Краткосрочни финансови активи	-	-	11 520	-	93 380	104 900
Търговски и други вземания	-	-	-	-	72 673	72 673
Вземания от свързани лица	-	-	-	-	1 508	1 508
Дългосрочни финансови активи	-	-	4 395	-	51 374	55 769
Пари и парични еквиваленти	1	280	11 510	69	66	11 926
	1	280	27 425	69	219 001	246 776

В Таблицата по-долу е представяна информация за рейтинга на всички финансови активи на Групата към 31 декември 2021 г.:

	Рейтинг Клас						
	AA	A-	BBB	BB	B	Без Рейтинг	Общо
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни финансови активи	6 513	-	2 307	2 630	9 545	34 334	55 329
Търговски и други вземания	-	-	-	-	-	75 152	75 152
Вземания от свързани лица	-	-	-	-	-	960	960
Дългосрочни финансови активи	-	-	6 941	-	-	51 799	58 740
Пари и парични еквиваленти	39 918	180	9 073	-	215	60	49 446
	46 431	180	18 321	2 630	9 760	162 305	239 627

34.1.4. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения.

Групата държи пари в брой и публично търгувани ценни книжа, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни.

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Борсово търгувани акции	11 520	55 329
Нерегистрирани ценни книжа	1	1
Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове	93 380	-
Търговски и други вземания	72 673	75 152
Вземания от свързани лица	1 508	960
Пари и парични еквиваленти	11 926	49 446
Актив по споразумение за хеджиране на валутен риск	-	1 365
Финансови активи по спр. с-ст в печалбата или загубата	4 395	6 941
Балансова стойност	195 403	189 194

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Текущи Пасиви		
Търговски и други задължения	21 569	24 806
Задължения по лизингови договори	747	81
Задължения към свързани лица	276	135
Задължения по други финансови пасиви	-	1 369
Задължения към персонала	542	410

Задължения по презастрахователни договори	30 165	22 316
Балансова стойност	53 299	49 117

В таблицата по-долу е представена информация за матуритетната структура на активите и пасивите на Групата към 31 декември 2022 г.:

	Матуритетен клас				
	<1 Година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без Срок	Общо
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни финансови активи	-	-	-	11 520	11 520
Търговски и други вземания	72 673	-	-	-	72 673
Вземания от свързани лица	1 508	-	-	-	1 508
Дългосрочни финансови активи	-	-	55 768	93 381	149 149
Пари и парични еквиваленти	8 361	-	-	3 565	11 926
	82 542	-	55 768	108 466	246 776
Технически резерви, нетно от презастраховане	-	5 224	178 300	-	183 524
Задължения към персонала	478	-	64	-	542
Търговски и други задължения	21 569	-	-	-	21 569
Задължения по лизингови договори	174	573	-	-	747
Задължения към свързани лица	249	27	-	-	276
Задължения по презастрахователни договори	30 165	-	-	-	30 165
	52 635	5 824	178 364	-	236 823

В таблицата по-долу е представена информация матуритетната структура на активите и пасивите на Групата към 31 декември 2021 г.:

	Матуритетен клас				
	<1 Година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без Срок	Общо
	‘000	‘000	‘000	‘000	‘000
Краткосрочни Финансови активи	-	-	-	55 329	55 329
Търговски и други вземания	75 152	-	-	-	75 152
Вземания от свързани лица	960	-	-	-	960
Дългосрочни финансови активи	-	-	58 739	1	58 740
Пари и парични еквиваленти	48 637	-	-	809	49 446
	124 749	-	58 739	56 139	239 627
Технически резерви, нетно от презастраховане	88 752	73 795	19 529	-	182 076
Задължения към персонала	364	-	46	-	410
Търговски и други задължения	24 806	-	-	-	24 806
Задължения по лизингови договори	36	45	-	-	81
Задължения към свързани лица	128	7	-	-	135
Задължения по други финансови пасиви	1 369	-	-	-	1 369
Задължения по презастрахователни договори	7 396	14 920	-	-	22 316
	122 851	88 767	19 575	-	231 193

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

34.2 Управление на застрахователния риск

Цели и политики за управление на застрахователния риск

Основната застрахователна дейност, извършвана от Групата, е да поема риска от загуба от лица или организации, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани с недвижимо имущество, задължение, живот, злополуки със здравето, финансови или други рискове, произтичащи от дадено застрахователно събитие. Групата е изложено на несигурност, свързана с времето и размера на щетите по договора. Групата също така е изложено на пазарен риск чрез застрахователните и инвестиционните си дейности.

Групата управлява застрахователния си риск чрез ограничения на застрахователните лимити, процедури за одобряване на транзакции, които включват нови продукти или които надвишават определените лимити, методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите въпроси.

Групата използва няколко метода за оценка и контрол на застрахователните рискове както за индивидуалните видове застраховани рискове, така и за общите рискове.

Теорията на вероятността се прилага при ценообразуването и провизирането на портфейла от застрахователни полици. Основният риск се състои в това, честотата и размера на щетите да бъдат по-големи от очакваните.

Застрахователните събития са произволни по своята природа и действителният брой и мащаб на събитията през всяка една година може да варира от очакваните, изчислени чрез обичайните статистически техники.

Стратегия по сключване на полиците

Подписваческата стратегия на Групата има за цел постигането на разнообразие, за да се осигури балансиран портфейл. Тя се основава на голям портфейл от сходни рискове няколко години подред. Очаква се това да намали променливостта на резултата.

Подписваческата стратегия е представена в годишния бизнес-план, който включва подписваческите линии бизнес, географските области, в които бизнесът трябва да бъде подписан и отрасловите сектори, в които Групата сключва застраховки. Тази стратегия се прилага от отделните лица- подписвачи посредством подробни инструкции за подписваческата дейност, включващи лимити, които всеки подписвач трябва да спазва според размера на бизнеса, класа бизнес, територията и отрасъла, за да постигне подходящо ниво на риска в рамките на портфейла. Всички договори, по общо застраховане са годишни и подписвачите имат правото да откажат подновяване или да променят условията на договора при подновяването му.

Презастрахователна стратегия

Групата презастрахова голяма част от рисковете, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Групата е сключила квотен презастрахователен договор за основните бизнес линии и непропорционални презастрахователни договори за големите отговорности, за да намали нетната експозиция.

Пасивното презастраховане съдържа кредитен риск и активите по презастраховане (които са представени нетно в Отчета за финансовото състояние) се осчетоводяват като се изваждат разходите за обезценки в резултат на случаи на неплатежоспособност и несъбираеми суми.

Условия на застрахователните договори

Условията на застрахователните договори, които имат материален ефект върху сумата, времето и несигурността от бъдещи парични потоци, произтичащи от застрахователните договори са изложени по-долу.

Оценката за основните продукти на Групата и методите на управление на свързаните със застрахователните продукти рискове са представени както следва:

Общи застрахователни договори – Гражданска отговорност

Покриваните рискове обхващат в най-пълна степен нуждите от застрахователно покритие на собствениците, ползвателите и държателите на МПС. Териториалният обхват на застраховките включва цяла Европа.

Условията и изискванията по застраховките, сроковете за регистрация и ликвидация на щетите са изцяло съобразени със законовите изисквания.

Претециите с по-дълги времеви интервали в оповестяването водят до по-голям вътрешно присъщ риск. Това важи с особена сила за предявените щети с по-дълъг срок на изискуемост, особено там където съдебните органи са взели решение покритието да се простира върху няколко години, т.е. включва няколко ответника (и техните застрахователи и презастрахователи) и многобройни политики (като по този начин увеличават включените възможни суми и комплексност).

Претециите с по-дълги срокове на изискуемост също повишават потенциалния дълъг времеви интервал на признаване, т.е. интервала между подписването на вид полица на един конкретен пазар и признаването, че такива полици имат латентна експозиция за обезщетения.

Ключовите рискове, свързани с този продукт, са риска от записване, конкурентния риск и риска от претенции (включващ променливото възникване на рискови щети). Групата е изложена също така на риска от нелоялни действия от страна на държателите на полици.

Застрахователният риск се управлява предимно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Групата следователно наблюдава и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която развива своята дейност.

Общи застрахователни договори – Каско

Групата подписва застрахователни договори за застраховка каско на моторни превозни средства. Застраховката Каско на автомобилите застрахова държателя на полицата срещу щети, причинени от пътнотранспортно произшествие, природно бедствие или злоумишлени действия на други лица, както и кражба.

Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на държателите на полици минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходи, начислени от Групата

Събитието, което предизвиква щети по автомобилите, обикновено възниква внезапно (като ПТП, природни бедствия, злоумишлени действия, кражба и пр.) и причината се определя бързо и лесно. Претенциите в този случай ще бъде оповестена бързо и може да се уреди без забавяне. Бизнесът с каско застраховките следователно се класифицира като „късо-опашат“, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите ще бъде от несъществено значение. Това контрастира с „дълго-опашатите“ класове, където отнема повече време да се определи окончателния разход за щетата и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Ключовите рискове, свързани с този продукт, са риска от подписване, риска от конкуренция и риска от щети (включително променливото проявление на риска под влияние на способностите на водача и на другите участници в движението). Групата ще бъде изложена на риска от некоректни действия от страна на държателите на полици.

Рискът от подписване е Групата да не начислява премии, съответни на различните автомобили, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като: марка на автомобила, къде се управлява автомобила, стаж на водача и пр. За застраховка каско на МПС се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови профили и голям на брой претенции с малки по сума плащания. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, ще бъде субективно и следователно рисково.

Групата е изложена на риск, застрахованият да прави неверни или невалидни искове или да изопачава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш портфейла от каско на автомобилите.

Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Групата следователно следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

Общи застрахователни договори –Имущество

Групата подписва застрахователни договори върху имуществото. Застраховка на недвижим имот застрахова държателя на полицата срещу загуба или повреда на тяхното собствено имущество и вредите, причинени от прекъсване в бизнеса, произтичащо от тази повреда.

Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на държателите на полици минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходи, начислени от Групата.

Събитието, което предизвиква обезщетение за повреда на сгради обикновено възниква внезапно (както за пожар и обир с взлом) и причината се определя лесно. Претенцията в този случай ще бъде оповестена бързо и може да се уреди без забавяне. Бизнесът с недвижимо имущество следователно се класифицира като „късо-опашат“, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите ще бъде от несъществено значение. Това контрастира с „дълго-опашатите“ класове, където отнема повече време да се определи окончателния разход за щетата и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Ключовите рискове свързани с този продукт са риска от подписване, риска от конкуренция и риска от щети (включително променливото проявление на риска от природни бедствия). Групата е изложена на риска от нечестни действия от страна на държателите на полици.

Рискът от подписване е Групата да не начислява премии, съответни на различните имоти, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като: местоположение, мерки за сигурност, срок на владение на имуществото и пр. За застраховка на домашно имущество се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови профили. Това, обаче, не важи за търговски дейности. Много предложения за застраховане на търговски обекти се състоят от уникална комбинация от местоположение, вид бизнес и мерки за сигурност. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, ще бъде субективно и следователно рисково.

Класовете имоти са изложени на риска, застрахованият да прави неверни или невалидни искове или да изопачава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш портфейла от имущество.

Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Групата следователно следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

Концентрации на застрахователни рискове

Имуществото е обект на множество рискове, включително кражба, пожар, бизнес прекъсване и лоши метеорологични условия.

Обезщетенията при проявление на явления като бури, наводнения, пожари, експлозии, и повишаващото равнище на престъпността възникват в регионален мащаб, което означава, че Групата управлява разпределението на географския си риск много внимателно.

В случай на земетресение, Групата очаква портфейла от недвижими имоти да включва високи искове за структурни щети на недвижими имоти и големи искове поради смущения в бизнеса, докато транспортните връзки не функционират и имуществото не е оперативно, поради ремонт.

Групата приема общата рискова експозиция, която е готово да поеме в определени територии за редица събития като природни бедствия и загуби от терористични актове. Текущата агрегирана позиция се контролира по време на подписването на даден риск и се изготвят месечни отчети, които показват ключовите концентрации, на които Групата е изложена. Групата използва определен брой инструменти за моделиране, за да контролира концентрацията и да симулира загуби от катастрофи, за да измери ефективността на презастрахователните програми и нетното рисково експозиране на Групата. Провеждат се няколко стрес теста и сценарийни тестове чрез използването на тези модели през годината.

Най-голямата вероятност за значителни загуби на Групата произтичат от катастрофични събития като наводнения, повреди, щети от бури или земетресения. Групата контролира риска чрез сключване на презастрахователни договори по тези линии бизнес.

Становището на ръководството по отношение концентрацията на риск е, че са положени усилия за относително равномерно териториално разпределение на застрахованите имущества. Извършва се системно оценка на риска от страна на риск мениджъра в управление “Общо застраховане” и се наблюдава акумулацията на застрахователни суми както по групи клиенти, така и по региони. Ръководството счита, че към 31.12.2020 г. няма съществени концентрации на застрахователен риск в портфейла на Групата.

Презастрахователен риск

Групата цедира застрахователния риск за да ограничи експозицията към загуби при подписваческа дейност при различни договори, които покриват консолидиран риск, групови рискове или определени линии бизнеси по съзастраховане, които са подновявани на годишна база. Тези договори за презастраховане разпределят риска и минимизират ефекта от загубите. Сумата на всеки задържан риск зависи от оценката на специфичния риск на Групата, който при определени обстоятелства достига до лимити, базирани на характеристиките на покритието.

При условията на презастрахователните договори, презастрахователят се съгласява да възстанови цедираната сума в случай, че обезщетението е платено. Групата, обаче, запазва отговорност към държателите на полици по отношение на цедираната застраховка, ако презастрахователят не успее да изпълни задълженията, които поема. При общо застраховане преобладаващото използване на презастраховане има за цел да управлява експозиции на свързани с времето събития, природни събития, събития, включващи много жертви, катастрофични пожари и отговорности (гражданска отговорност и каско).

При избора на презастраховател Групата взема предвид относителната сигурност. Сигурността на презастрахователя се оценява на база обществения рейтинг и от проведени вътрешни проучвания.

Процес на уреждане на претенции

Таблицата за развитие на щетимостта, представена по-долу, се оповестява с цел определяне на оценка на резерва за предявени, но неизплатени претенции, включени във финансовите отчети в контекст, което позволява сравнение на развитието на резерва за неизплатените претенции с отчетените резерви през предходните периоди. Оценката се

повишава или понижава, когато претенциите се изплащат и е налице повече информация за честотата и размера на неизплатените претенции. В долната част на таблицата е представено равнение на резервите за неизплатени претенции, включени в Отчета за финансовото състояние и оценката на общите искиове..

Информацията в таблицата осигурява исторически преглед за достатъчността на оценката на размера на неизплатените претенции, използвана в минали години. Поради присъщата несигурност в процеса на определяне на резервите, обаче, не може да се гарантира с абсолютна сигурност, че тези резерви ще са достатъчни като краен резултат.

Година на събитие	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018г.	2019г.	2020 г.	2021 г	2022 г	Общо
В края на годината на възникване на щетата	2 223	9 649	10 619	7 068	16 999	24 327	34 795	35 695	139 375
1 година по-късно	1 257	4 685	6 276	5 850	12 215	18 851	25 928	-	75 062
2 години по-късно	614	3 021	7 668	5 765	9 830	17 865	-	-	42 063
3 години по-късно	398	7 144	7 872	6 375	8 638	-	-	-	30 427
4 години по-късно	703	4 777	6 257	4 589	-	-	-	-	16 326
5 години по-късно	509	4 434	3 656	-	-	-	-	-	8 599
6 години по-късно	560	3 493	-	-	-	-	-	-	4053
7 години по-късно	416	-	-	-	-	-	-	-	416
Текуща оценка	416	3 493	3 656	4 589	8 638	17 865	25 928	35 695	100 281
Кумулативни плащания	10 146	48 039	45 003	37 836	43 219	52 964	54 474	22 106	313 787

Тест за адекватност на резервите

Застрахователните резерви, свързани с общо застраховане, се изчисляват въз основа на текущи допускания, базирани на известното към момента развитие на риска.

Извършеният тест включва тест на пренос-премийния резерв (резервът се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен или презастрахователен договор след края на отчетния период) и на резерва за предстоящи плащания (резервът се образува за покриване на обезщетения, суми и други плащания по силата на застрахователни или презастрахователни договори, както и на свързаните с тях разходи, по претенции, възникнали преди края на отчетния период).

Тестът за адекватност на пренос-премийния резерв е извършен съгласно чл. 85 от Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и от презастрахователите. В съответствие с тази разпоредба, към 31.12.2022 г. резервът за неизтекли рискове в размер на 111 хил.лв. (31.12.2021 г.: 253 хил.лв.)

Управление на капитала

Групата следи регулативните изисквания за лимитите на платежоспособност за Дружеството-майка, въведени от Комисията за Финансов Надзор (КФН):

2022	2021
‘000 лв.	‘000 лв.

Капиталово изискване за платежоспособност на Дружеството-майка	75 513	67 879
Минимално капиталово изискване на Дружеството-майка	21 131	20 506
	2022 %	2021 %
КИП покритие	104,24	105,83
МКИ покритие	372,51	350,31

Към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г. Капиталовото изискване за платежоспособност на Дружеството-майка е изчислено в съответствие с регулаторните изисквания на рамката Платежоспособност 2. Таблицата по-горе обобщава покритието на капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), както и на минималното капиталово изискване (МКИ) на Дружеството-майка за 2022 г

Политиката на Съвета на директорите е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и на пазара като цяло. Застрахователната индустрия е регулиран бизнес и подлежи на стриктен контрол относно капиталовите изисквания и достатъчността на собствените средства на компаниите за покритие. Съветът на директорите следи стриктно коефициентите за КИП/МКИ на Дружеството-майка и наличието на достатъчно капитал за неговото покритие.

Съветът на директорите следи възвръщаемостта на капитала, като се стреми да поддържа баланс между по-висока възвръщаемост и нивото на поетите рискове. Ръководството на Групата се стреми да постига стабилна възвръщаемост чрез постигане на един балансиран застрахователен портфейл на Групата и разпределение на приходите между по-високо щетим моторен бизнес и по-печелившия немоторен бизнес.

Също така Групата има стриктна политика за инвестициите на собствените средства. През годината не е имало промени в подхода за управлението на капитала на Групата.

34.3. Други рискове

Обща информация

Нападението на Руската Федерация над Република Украйна беляза 2022 година. Събитието разтърси из основи международния ред и доведе до значими политически и икономически последици. То сплоти разединения демократичен свят и постави Русия в дълбока изолация. Бяха наложени тежки икономически санкции, а хиляди западни компании бяха принудени да прекратят дейността си на територията на Руската федерация. Руската инвазия в Украйна доведе до най-големия конфликт в Европа от Втората световна война насам. Въпреки сериозния интензитет на войната и множеството жертви, шансовете за скорошно постигане на мир изглеждат малки. Това се дължи на факта, че условието за постигане на консенсус са териториалните претенции. Русия, която разполага с огромни ресурси, не може да си позволи да се оттегли без да е

спечелила нищо, а западът не може да си позволи да допусне промяна на границите в Европа, постигната със сила. Поради това, войната ще бъде дълга и изтощителна, а мирът може да не бъде подписан в продължение на десетилетия след края на военните действия. На фона на случващото се наблюдаваме множество сложни и стратегически ходове от всички страни, които ще променят геополитиката.

В допълнение на този риск, следва да се отбележи и риска, свързан с продължаващата пандемия от корона вирус, доколкото СЗО обяви нейния край през м. май 2023 г.

Поради високата волатилност на финансовите пазари през 2022 г., породена както от продължаващата пандемия, така и от нахлуването на Русия срещу Украйна, Групата поддържа консервативен подход при структуриране на своя инвестиционен портфейл. Същият е сравнително добре диверсифициран по отношение на лихвените нива (в контекста на повишена инфлация през годината) и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа заради геополитическите рискове и несигурността по отношение на бъдещото развитие, както и поради влошаващата се макроикономическа среда в страната и в Европа. Освен това Групата не притежава финансови инструменти, емитирани от воюващите страни, както и експозиции в валутата на тези страни, а освен това няма взаимоотношения и с контрагенти от тези страни. Доколкото неговите финансови активи се отчитат по справедлива стойност, то ефектите от пандемията и руската инвазия, в случай че са налице такива, са отразени в резултата от дейността на Групата за отчетния период.

35.Оценяване по справедлива стойност

35.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените).Оценката на инвестициите в Некотирана капиталова инвестиция -дялове се осъществява на базата на цената на обратно изкупуване на дяловете;
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

31 декември 2022 г.

Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
‘000	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
лв.			

Финансови активи

Борсово търгувани акции	11 520	-	-	11 520
Дългосрочна капиталова инвестиция - дялове	-	93 380	-	93 380
Корпоративни облигации	-	-	51 373	51 373
Нерегистрирани книжа	-	1	-	1
Държавни ценни книжа	4 395			4 395
Общо активи	15 915	93 380	51 373	160 668

31 декември 2021 г.	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Финансови активи				
Борсово търгувани акции	55 329	-	-	55 329
Корпоративни облигации		-	51 798	51 798
Нерегистрирани книжа	-	1	-	1
Държавни ценни книжа	6 941			6 941
Общо активи	62 270	1	51 798	114 069

35.2 Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2022 г.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Инвестиционни имоти:	21 396	21 396

31 декември 2021 г.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Инвестиционни имоти:	18 633	18 633

Всички инвестиционни имоти са преоценени към 31.12.2022 г., като използваните методи са представени по-долу:

- Групата притежава три имота в **гр. Плевен** и за (1) единия имот, представляващ аптека/магазин оценката бе базирана основно на метода на сравнителни продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло); за (2) втория имот, търговски обект, основно метода на сравнителни продажби (80% тегло) и приходния метод (20% тегло), а за (3) третия имот, медицински център, е използван предимно приходния метод (80% тегло) и метода на сравнителните продажби (20% тегло).

- Групата притежава три имота в **гр. Враца** и е използвало следния начин за оценка (1) За имота, аптека/магазин в е метода на сравнителните продажби (30% тегло); (2) за имота, представляващ, поземлен имот е използван изцяло метода на сравнителните продажби (100% тегло), а (3) за третия имот, офиси, е използван предимно приходния метод (80% тегло) и метода на сравнителните продажби (20% тегло).
- Групата притежава два имота в **гр. Видин**, като за (1) единия, магазин, е използван предимно приходния метод (70% тегло) и метода на сравнителните продажби (30% тегло), а за (2) втория, магазин, предимно приходния метод (70% тегло) и метода на сравнителните продажби (30% тегло).
- Групата притежава два имота в **гр. Стара Загора**, като за (1) единия, поземлен имот, е използван изцяло метода на сравнителните продажби (100% тегло), а за (2) втория е използван подход между метода на сравнителните продажби (80%) и приходен метод (20% тегло).
- Групата притежава четири имота в **гр. София**, като (1) единият, магазин, е оценен по приходния метод (100% тегло); за (2) вторият магазин е използван предимно по метода на сравнителните продажби (70% тегло) и по приходния метод (30% тегло), а за (3) третия, медицински център и аптека, е използван предимно метода на сравнителните продажби (80% тегло) и приходния метод (20% тегло), (4) четвъртия, застроен имот и незастроен имот, са използвани съответно приходният метод (80%) и метод на сравнителните продажби (20% тегло).
- Групата притежава три имота в **гр. Бургас**, като за (1) единия, магазин е използван приходният метод (100% тегло), за (2) втория предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло), а за (3) другия предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло).
- Групата притежава два имота в **гр. Ямбол**, като за (1) единия, офис, е използван предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло), а за (2) другия медицински център, също предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло).
- За имота, представляващ магазин в **гр. Монтана**, оценката бе базирана основно на метода на сравнителните продажби (70% тегло), приходния метод (30% тегло).
- За имота, представляващ търговски комплекс в **гр. Русе** оценката бе базирана основно на метода на сравнителните продажби (80% тегло), приходния метод (20% тегло).
- За имота, търговски обект/магазин в **гр. Сливен** оценката бе базирана основно на метода на сравнителните продажби (80% тегло), приходния метод (20% тегло).
- За имота, търговски обект/магазин в **гр. Козлодуй**, оценката бе базирана основно на метода на сравнителните продажби (70% тегло), приходния метод (30% тегло).
- За имота, аптека/магазин в **гр. Кюстендил** е използван предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло).
- За имота, търговски обект в **гр. Ловеч** е използван предимно метода на сравнителните продажби (80% тегло) и приходния метод (20% тегло).
- За имота, магазин в **гр. Добрич** е използван предимно метода на сравнителните продажби (80% тегло) и приходния метод (20% тегло).
- За имота, складова база в **гр. Разград** е използван метода на сравнителните продажби (100% тегло).
- За имота, магазин в **гр. Велико Търново** е приходния метод (100% тегло).

- За имота, търговски обекти в **гр. Силистра**, е използван изцяло приходния метод (100% тегло).
- За имота, магазин в **гр. Търговище** е използван метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло).
- За имота, складова база и аптека в **гр. Хасково** е използван предимно метода на сравнителните продажби (70% тегло) и приходния метод (30% тегло).

Приходният метод е базиран на очакваните нетни парични потоци, които биха могли да бъдат генерирани от имота, базирайки се на средните пазарни наеми за региона намалени с разходите за поддръжка на имота и капитализиране на чистия доход с възможната норма на възвръщаемост на база на пазарните условия в страната. Методът на сравнителните продажби се базира на офертни цени за сходни имоти, коригирани с коефициент за пазарна реализация, местонахождение, площ и други уместни фактори. Методът на разходите (амортизирана възстановителна стойност/остатъчна стойност) измерва стойността чрез намиране на сегашната (настоящата) стойност на всеки актив като нов и изваждане на физическото износване, техническото (функционалното) и икономическото обезценяване.

Ръководството е разгледало основните предположения, използвани от оценителя в модела и потвърждава, че фактори като норма на възвръщаемост и други са разумно определени съобразно пазарните условия към края на отчетния период. Няма промяна в използвания метод в сравнения с предходната година.

Основните предположения, заложи в оценките на справедливите стойности, включват очаквани бъдещи пазарни наеми; норма на възвръщаемост, корекция на офертни цени и други. Тези оценки регулярно се съпоставят от Групата с реални пазарни данни и действителни транзакции

36. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

2022	2021
‘000 лв.	‘000 лв.

Собствен капитал	35 218	31 137
Коригиран капитал	35 218	31 137
Общо задължения, нетно от технически резерви	52 365	49 176
- Пари и парични еквиваленти	(11 926)	(49 446)
Нетен дълг	40 439	(270)
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1:0.87	1:115

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи

Групата не е променяла целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

37. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

През м. 12.2022 г. Групата придобива дългосрочна капиталова инвестиция в размер на 92 800 хил. лв.

38. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване, освен описаните по-долу:

- На 28.02.2023 г. Едноличният собственик на капитала на Дъщерното Дружество взе решение за увеличение на регистрирания капитал на дъщерното дружество на 10 210 хил. лв.
- На 14.03.2023 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел е вписан нов член на Съвета на директорите и изпълнителен директор на Дружеството-майка – г-н Тодор Тодорински.
- На 14.03.2023 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел е заличен член на Съвета на директорите и изпълнителен директор на Дружеството-майка – г-н Живко Колев.
- На 23.05.2023 г. Дъщерното Дружество освобождава от длъжност независимия член на Съвета на Директорите – Росен Стоядинов Станимиров
- На 31.05.2023 г. Едноличният собственик на капитала на Дъщерното Дружество, взе решение за внасяне на целева парична вноска в размер на 200 хил. лв. във Фонд Резервен на Дъщерното Дружество.

39.Одобрение на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.06.2023 г. подписан от негово име на 30.06.2023 г.